

Descobrint Vilablareix

Moi Fusté

**Descobrint
Vilablareix**

Descobrint Vilablareix

Edició:
Ajuntament de Vilablareix

Coordinació:
Ràdio Vilablareix

Impressió:
Impremta Pagès - Anglès

Dipòsit Legal:
GI-1823-2012

Índex

Capítols:

Presentacions.	913
01 Sant Roc	16
02 Ca la Pepeta	18
03 Riu Güell	20
04 El camí dels Carlins	22
05 Veïnat de la Farigola	24
06 Pou de glaç	25
07 Can Xacó	26
08 El rec de la Massana	27
09 Can Ribotic	28
10 El Pont de l'Autopista	29
11 L'Escola	31
12 Cal Campaner	32
13 El Plagoi	33
14 Camp de futbol	35
15 El pou del carrer Racacorba	37
16 CAMPSA	38
17 L'Antic molí del camí de Salt	40
18 El Pla de Vilablareix	42
19 La Tribana	44
20 Can Carrasquet	46
21 Camí del Viver	48

Descobrint Vilablareix

22	El Torrent del Reramús	50
23	Camí de la Madrana	52
24	Cementiri	54
25	Carril bici	56
26	Fira de la Tardor	59
27	La Rectoria	61
28	Llar d'infants	64
29	La Ràdio	66
30	La caça	68
31	La bassa d'en Paquito	70
32	Els boscos	72
33	Can Xapes	74
34	El Camí fluvial	77
35	Mirant al nord	79
36	Mirant al nord-est	81
37	Mirant a l'est	83
38	Mirant al sud-est	85
39	Pessebre Vivent	

Descobrint Vilablareix

Presentacions

Descobrint Vilablareix

Sempre he pensat que les persones tenim l'obligació de ser agraïdes i crec que, a més, ho hem de fer de forma pública. Això és el que hem volgut fer en aquest llibre que teniu a les mans. Aquests dies fa un any que en Moisès Fusté ens va deixar i aquest vol ser l'agraïment i l'homenatge –un d'ells– que hem decidit fer des de l'Ajuntament i Ràdio Vilablareix a la feina que va fer des de la ràdio municipal per a que tots i totes coneguéssim el nostre municipi.

En Moisès era un gran home, un home que s'estimava el seu poble i el seu país i ho demostrava cada dia implicant-se en múltiples activitats que sempre tenien com a rerefons el seu entorn més proper. Participava en el projecte Rius, en l'Assemblea Nacional Catalana, en el grup municipal d'ERC, en el grup de joves en el seu moment i també, com no podia ser d'una altra manera, en l'emissora de ràdio municipal.

Va proposar de fer un petit espai on explicaria, a la seva manera, tan natural i tan nostre, els racons del nostre poble que ell tan bé coneixia. Així va ser i aquest és el recull de totes les càpsules que va fer fins el dia que ens va deixar. Aquestes càpsules han estat recollides i editades, tant en un CD on el podem escoltar, com en el llibre que l'acompanya on el podem llegir. Ha estat una feina que han fet en Pedro Zamora i en Didac Romagós, als quals els agraïm de tot cor totes les hores esmerçades, i que hem decidit fer-vos arribar perquè pugueu recórrer i conèixer tots aquests indrets de Vilablareix i recordar en Moisès i el seu amor pel poble.

David Mascort i Subiranas
Alcalde de Vilablareix

Descobrint Vilablareix

Descobrint Vilablareix, va ser el títol de les càpsules radiofòniques que setmana a setmana, Moi Fusté ens va anar desgranant, en la seva inoblidable col·laboració a Ràdio Vilablareix.

En elles, ens descobria, com no podia ser d'una altra manera, un darrere l'altre, tots els llocs i racons del nostre municipi que ja crèiem conèixer i aquells altres que ni tan sols sospitàvem de la seva existència.

Mai sabrem quins són els llocs que li van quedar per descobrir-nos, però per nosaltres, aquests trenta-nou que ens va arribar a mostrar, han creat una nova forma de veure el nostre estimat Vilablareix, i el que també és cert, és que en tots ells, sempre sorgeix el seu record i el de les seves amenes descripcions.

Moi, ens hem permès transcriure literalment les teves paraules. Les que vas dibuixar en les ones de la ràdio, se les va emportar el vent quan ens les regalaves a tots, però nosaltres les vam saber guardar i ara les podem tenir, mostrar i tornar-les a descobrir.

Sempre en el nostre record. Gràcies, Moi.

Descobrint Vilablareix

Comencem aquí, a transcriure aquests records, que també podreu escoltar en la veu del seu autor, al CD que conté aquestes trenta-nou narracions en format MP3.

01 - L'ERMITA DE SANT ROC

La ràdio municipal de Vilablareix presenta *Descobrint Vilablareix*, de la mà de Moi Fusté.

Benvinguts a *Descobrint Vilablareix*, un nou programa de ràdio Vilablareix, que vol fer-vos conèixer tots els indrets del nostre municipi.

Aprofitant que s'acosta el tradicional aplec de Sant Roc, el 20 de març, començarem per aquesta bonica ermita.

La capella de Sant Roc, es troba enmig d'un gran prat, al cim del turó del mateix nom, de 196 m d'alçada, situat al sud-oest del terme, a prop dels límits amb Aiguaviva i Bescanó.

El primer esment explícit de la capella de Sant Roc, data del 1435, quan Joan Amigó, un pintor gironí, va rebre una comanda dels pavordes de Vilablareix i Aiguaviva, per a la realització d'un retaule destinat a la Capella situada a la parròquia de Vilablareix.

Cal dir però, que del 1882 trobem el document de Santo Cristofori di Novinolas, que alguns autors han relacionat amb Sant Roc, però que és molt possible faci referència, en realitat, a la capella de Sant Cristòfol de Llambilles.

És un edifici d'una nau i absis semicircular amb una porta de llinda monolítica oberta a la façana de ponent on també hi ha una finestra gòtica d'art conopial, un petit ull de bou, i un gran campanar d'espadanya de dos ulls.

Abandonada durant molts anys, i parcialment enrunada, sols es mantenia l'espadanya en peu.

S'ha restaurat l'any 2002, diferenciant les restes de la nova construcció.

Descobrint Vilablareix

L'aplec de Sant Roc, o de les núvies, ha gaudit d'una gran tradició i afluència, fins i tot, més enllà dels límits de Vilablareix.

Així per exemple, a la consuetud del clergue i rector de Riudellots de la Selva, Joan Calderó, s'esmenta que ja al segle XVII, els seus habitants anaven en aplec a Sant Roc.

Tanmateix, l'any 1717, el bisbe de Girona, seguint els decrets del concili gironí, prohibí aquesta i altres romeries, ja que s'havia comprovat, que molt sovint, es convertia més en una festa profana que no pas religiosa.

Es prohibia també, que tinguessin una duració superior a les dues hores i que per cap motiu, es fessin parades de menjar i beure, per evitar els abusos que sempre hi tenien lloc.

De totes maneres, el mateix rector, no pogué aplacar les ganes dels feligresos i es muntaren una trampa per continuar anant a Sant Roc.

Sortien en processó des de Riudellots amb les atxes, veracreu i vestits litúrgics. I quan arribaven a Sant Saurí, terme parroquial de Riudellots, deixaven allà els estris litúrgics i continuaven com a processó profana fins a Sant Roc, on hi celebraven la festa.

A la tornada, al vespre, s'agafaven els estris litúrgics, altra volta a Can Saurí, i s'arribava a Riudellots en processó. Aquesta trampa fou tolerada fins al 1740.

Una curiositat de la diada, és la tradició que una noia amb ganes de trobar xicot, si acudeix al sant amb devoció, no passarà l'any sense trobar minyó.

A mitjans del segle XX, cap als anys 40, l'aplec fou traslladat a l'esplanada que hi ha davant de l'església de Sant Mena, a partir de l'abandó de la capella.

Des de la restauració de l'any 2002, l'aplec es torna a fer a la mateixa esplanada de l'ermita.

Descobrint Vilablareix

L'aplec, curiosament, és lluny de la diada del sant, que és el 16 d'agost. En realitat, se celebra el segon diumenge de quaresma, i com que aquest puja i baixa segons la lluna nova de febrer, l'aplec de Sant Roc també es mou en el calendari.

El costum de l'Aplec, és pujar-hi a peu. Molta gent arriba des del Perelló, seguint el camí de Vic, que comença al pont del Güell que hi ha al final del Carrer Marroc, i passant pel Deu Roures i el Pont del Molí, puja a la Xapes fins a la pineda del mateix nom. Allà, conflueixen amb la gent que arriba d'Aiguaviva, que pot aparcar al local social i seguir el camí que hi ha al límit del bosc fins a l'empresa panificadora i un cop allà baixar fins travessar el riu Marroc, prop de la font d'en Bellsolà i tornar a pujar fins a dita confluència.

El camí més ple, però, és el de la carretera de l'església. D'allà arriba la gent des de Salt i Vilablareix i s'hi ajunta la gent que aparca a l'església de Sant Mena. També és el millor camí per arribar-hi en cotxe.

Dit això, només desitjar-vos un bon aplec.

Descobrint Vilablareix

02 - CA LA PEPETA

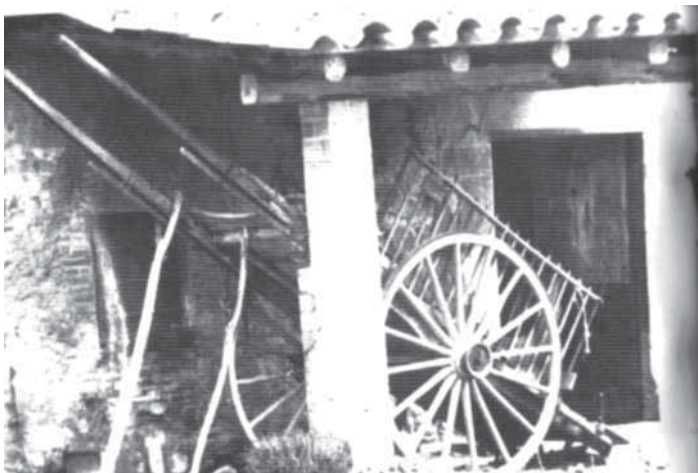
Avui us descobrirem un racó de la plaça del Perelló. Concretament: El carro de la Pepeta.

Just entrant a la plaça pel carrer Perelló en direcció Santa Coloma, trobem un porxo a la dreta davant de ca la Pepeta.

Sota aquest porxo s'hi aixopluga un carro des de fa una pila d'anys. Ara, tan sols hi fa ornament. Però en el record de molts segur que hi ha present en Lluís damunt del carro anant de buit cap al tros o tornant d'aquest amb el carro carregat fins dalt.

En Lluís, fou l'últim habitant d'aquesta bonica caseta. Hi vivia juntament amb la seva germana, la Pepeta, que li donà el nom pel que se la coneix avui dia. Abans però, era coneguda per cal Coix, ca la Pilar o can Falgàs.

Està situada al costat de cal Ferrer, també amb façana a la plaça. Darrere la casa a tocar de ca l'Estanyolet, hi tenia una pallissa i una quadra on hi guardava l'animal de tir (aquest indret el reconeixereu per la gran figuera que en guarda l'entrada).

Descobrint Vilablareix

L'invent del carro fou el resultat de l'aplicació dels coneixements de la tracció animal lligats amb la descoberta de la roda. Els documents més antics en donen fe pels volts del 3000 aC a l'antiga Mesopotàmia i poc temps després a Egipte.

El carro lleuger, estirat generalment per dos cavalls, fou emprat tot seguit per a la guerra i, fins i tot, per a l'aristocràcia per a la caça.

El carro pesant, per al transport, exigia camins més bons i es generalitzà un xic més tard. Als països catalans, els primers carros coneguts són d'època ibèrica i l'ús com a sistema de transport es generalitzà durant la romanització, fenomen lligat a la millora de les comunicacions, sobretot la construcció de les vies romanes. Des d'un punt de vista tecnològic, el carro experimentà poques variacions en el transcurs de les edats mitjana i moderna.

Després de la descoberta de l'automòbil el carro sofrí una decadència accelerada als països catalans a partir dels anys seixanta.

Per acabar, tan sols recordar el temps en què en Lluís ja no agafava el carro i aquest va esdevenir un testimoni mut del tràfec de la plaça del Perelló, acollint entre les seves saques velles un munt de mandrosos gats. Ara, des de que es va restaurar, l'Ajuntament dona fe del lligam del poble amb el món agrícola.

Descobrint Vilablareix

03 - EL RIU GÜELL

Ben retrobats a una nova edició de *Descobrint Vilablareix*. Avui, us descobrirem el riu Güell.

El Güell és un riu del Gironès, afluent del Ter pel marge dret, que neix degut a la confluència de diverses rieres a la falda del volcà de la Crosa.

Passa per sota del poble d'Aiguaviva, el veïnat del Güell i a continuació, fa cap a Vilablareix. Segueix paral·lel a la carretera de Santa Coloma, fins a Can Corretgé, a prop de Can Garrofa, i fent de límit, entre Fornells i Aiguaviva, entra al nostre terme.

La llera del riu passa pel mig del nou parc i finalment s'endinsa dins la ciutat de Girona, on més endavant rep el riu Marroc per l'esquerre. En aquest darrer tram, al nostre poble, també fa la partió amb Palau.

Antigament desembocava a l'Onyar, però actualment, desguassa les seves aigües directament al Ter.

Porta poca aigua, molts trossos passen temporades eixuts.

Fa més de 30 anys, van fer-hi una desviació prop del límit d'Aiguaviva, Fornells i Vilablareix, però ja dins del nostre terme.

Aquesta desviació travessa camps entre Can Barnés i Can Pere Màrtir, passa per sota la carretera de Santa Coloma, continua prop del Perelló, fins que s'ajunta amb el Marroc, prop de l'escola i darrere la piscina.

Així, en cas de crescuda del riu, les aigües es repartien entre Marroc i Güell, de manera que s'evitaven inundacions.

Això ha provocat que en alguns mapes designin el riu Marroc com a riu Güell, la qual cosa és errònia, segons el parer de força gent, car el Marroc, sempre ha portat més cabal que no pas el Güell.

A més, d'aquesta manera, ens trobem a dos Güells i un Marroc acabat a mig camí.

Descobrint Vilablareix

El Güell nou, designa la canalització artificial del riu Güell fins al Marroc. Ara, des de la urbanització del sector de Can Pere Màrtir, a la Farigola, el cabal que arriba provinent d'Aiguaviva, va íntegrament cap el desviament fins arribar al Marroc, mentre que la llera antiga del Güell, queda tallada i sembla que aquest comenci a l'entrada Sud del nou Parc. De fet, en podem seguir el traçat tot passejant pel parc.

De la flora que l'acompanyava en aquesta zona, tan sols hi trobarem a faltar uns esplèndids plàtans que van talar poc abans d'urbanitzar-ne l'entorn. I dels quatre camins que travessaven en direcció cap a Palau i Fornells, tan sols podem seguir el que passa pel costat del Güell nou. Tot i que s'ha perdut el pont d'en Tumb, i tot el tros que travessava el riu. Els altres tres, els trobarem tan sols dibuixats en mapes vells.

Les dues passeres del nou parc poden donar una idea del seu pas i la utilitat que tenien. Podem esmentar, que en la confluència d'aquests tres camins amb el riu, no hi havia cap gual ni passallís, simplement, es confonien amb la llera del riu. Això confirma el poc cabal que li atribueix la memòria popular.

Aquest topònim el trobem de ben antic, al 1330, *riu de Gudello*, o al 1451, *Honore bocato de Godello*, i al 1780 una peça de terra dita *Guell*, sense dièresi. No si posa sempre l'article, i de vegades es diu anar a Güell.

L'origen se suposa que procedeix, com en el cas del Guel, de Ribagorça, d'un derivat del nom personal germànic *Gudila*, o del substantiu gascó *guell*, que vol diu "ull" en el sentit d'ullal, o font de riu.

Per acabar, recomanar-vos una visita al seu pas per Aiguaviva, on trobareu unes pedres treballades per a desviar-ne l'aigua cap al molí. Hi podreu arribar, des del forn d'en Fornells, sota can Bellsolà, travessant la carretera de Santa Coloma abans del giratori de l'entrada del poble, i baixant pel camí emportlanat fins arribar a les cases que voregen el Güell. A mà esquerra hi ha el molí, o el que en queda, i a mà dreta trobareu l'inici del canal que l'alimentava d'aigua.

04 EL CAMÍ DELS CARLINS

Benvinguts a una nova edició de *Descobrint Vilablareix*. Avui descobrirem el Camí dels Carlins.

Situat a l'oest del nostre terme, ara és un carrer de Montfullà, que fa de partió amb el terme de Bescanó. Va des del Reramús, fins al Camí de Salt, prop del pont de l'autopista. Abans, però era un camí fons amb dos ponts: un pel camí nou de Can Culebra, que hi passava per sobre, i l'altre pel del canal.

Seguia des de Salt, en direcció Aiguaviva, passant per Can Mai, Can Guich i Can Porcell.

El seu nom se suposa pel fet que els carlins hi devien passar. De fet, en la història d'aquest indret trobem referències de les guerres carlines. L'any 1849, per exemple, en Cargol, va bloquejar la sèquia, per deixar Girona sense aigua. Dos anys més tard, els Mossos d'Esquadra, van afusellar nou carlins que es trobaven al Mas Vilallonga de Vilanna, celebrant una reunió.

El 1872, va començar la tercera guerra carlina. Can Cendre d'Estanyol va esdevenir un important centre carlí, ja que els germans Cendre van ser personatges destacats en la causa carlina.

L'esplanada situada al costat del mas era coneguda com la Plaça de les Contribucions. Allà es pagava la contribució pel sosteniment de la causa carlina.

El Carlisme s'origina arran del problema successori plantejat per Ferran VII. El fet de no tenir fills barons, va fer que abolís la Llei Sàlica, que impedia de regnar a les dones. Amb aquesta decisió, el Rei deixava oberta la successió, a la seva filla Isabel.

La jugada de Ferran VII, fou rebutjada per Carles Maria Isidre, el seu germà, que aspirava a la Corona. Ell i els seus seguidors ho consideraven il·legal i van fer valer els seus pretesos drets a la Successió.

S'obria així un conflicte dinàstic dins la família dels Borbó, que en-

Descobrint Vilablareix

cara perdura avui en dia. Els descendents de la branca de Carles Maria Isidre, els Carlins, es consideraren legítims aspirants a la Corona d'Espanya.

Les aspiracions carlines es concretaren en tres guerres i en diversos intents per fer-se amb el poder, usurpat segons ells per la branca descendent d'Isabel.

Les guerres carlines no foren només conflictes dinàstics, sinó lluites polítiques entre dues concepcions oposades. Els carlins eren defensors de la tradició, a la qual eludien per legitimar els seus drets i dels seus valors inherents: Déu, pàtria, furs, Rei... Consideraven el Liberalisme una doctrina de la nefasta modernitat.

05 – VEÏNAT DE LA FARIGOLA

Avui, a *Descobrint Vilablareix*, us parlarem del veïnat de la Farigola.

Situat a l'est del terme, limita amb Fornells mitjançant el canal de regadiu, amb Palau-Sacosta, per mitjà del riu Güell i el carrer Mas Falgàs.

De fet, si circulem per aquesta carretera des de Girona, en direcció Santa Coloma, trobem el veïnat de la Farigola situat a la nostra esquerra.

En un principi era un sector agrícola, però mica en mica s'ha anat urbanitzant. El present però, ens diu que tot i que encara hi trobem masos, d'agrícola en queda tan sols un reducte molt petit. Masos com Can Pere Màrtir, Can Raset, Can Canals, Can Ferriol, Can Siurana del Güell i Can Gruart, són el testimoni d'aquest passat.

També s'hi trobaven masos ja desapareguts, com Can Mosquerola, Can Deulofeu i el Mas Falgàs.

Després s'hi va construir Can Faixedes, Can Vilaró, i de mica en mica es formà un nucli d'habitatges, que en deien la caseria de la Farigola.

Ja a l'últim terç del segle XX, s'urbanitzà la zona que quedava entre Can Vilaró i Can Canals. Des de la carretera de Santa Coloma, fins al límit del municipi. En aquesta fase, el mas Raset va quedar situat enmig del polígon industrial.

Recentment, s'ha completat la urbanització del veïnat, amb el sector de Can Pere Màrtir.

El sector industrial, al límit amb els pobles veïns, hi resta Can Siurana del Güell. En canvi, si busqueu Can Deulofeu, hi trobareu el que ha de ser el nou camp de futbol.

Al sector d'habitatges hi trobem Can Pere Màrtir, amb la seva capella, i Can Gruart, restaurat recentment i convertit en un centre

Descobrint Vilablareix

cultural. La Farigola era travessada pel riu Güell, i el camí de Vilobí en sentit nord-est - sud-oest, i diversos camins els travessaven perpendicularment.

Ara, trobem el riu Güell integrat en el nou parc i s'han construït unes passeres que el travessen que recorden els camins que el creuaven direcció Fornells i Palau. El més important d'aquests camins, però, era el camí de Vilobí, que seguia el que ara és el carrer de la Farigola i passava per davant de Can Gruart, per dirigir-se cap a Aiguaviva, voltant pel costat de Can Pere Màrtir.

Avui dia, la Farigola ha perdut el seu passat agrícola, i s'ha transformat per acollir el nou creixement del poble. Acull els nous equips municipals, al seu punt més alt, i també és la ubicació del sector industrial, deixant, tan sols com a agrícola, els voltants de Can Barnés i Can Cargol.

El Güell nou, separa ara el veïnat dels camps de cultiu. De la mateixa manera, el carrer Raset separa el sector industrial de la zona d'habitatges.

I fins aquí, la descoberta d'aquest veïnat, que juntament amb el Perelló, el Deu Roures, i el de l'Església, formen el municipi de Vilablareix.

Descobrint Vilablareix

06 - *POU DE GLAÇ*

Avui, a *Descobrint Vilablareix*, el pou de glaç.

El pou de glaç de Vilablareix es troba situat a prop del riu Marroc, al costat del pont del Molí. Si ens dirigim, del Deu Roures a les Xapes, ens quedarà a la nostra dreta, just cent metres abans de travessar el pont.

No es veu gens, perquè està ben embardissat.

Com tots els pous de glaç, situats a cotes tan baixes, el pou de Vilablareix es construí en un indret obac i humit. La boscúria espessa ajudava també a mantenir el glaç.

Hi ha pous de glaç propers, com el pou d'en Talaia d'Aiguaviva, que també es troba a pocs metres del riu Marroc, o el de Vilanna, situat prop de la carretera d'Anglès, i restaurat recentment per a rebre visites.

Aquests pous, juntament amb el de les comarques properes a Girona, subministraven glaç a la ciutat. Així doncs, els pous de les Gavarres, les Guillerries, el Collsacabra,

la Garrotxa, i fins i tot, els del Montseny, enviaven el glaç a la ciutat on s'emmagatzemava fora de muralles, al pou de glaç de sota el portal de Sant Cristòfol, o el del costat del convent de les Caputxines.

Els pous de glaç entraren en decadència un cop començaren a vendre's les primeres neveres.

Descobrint Vilablareix

07 - CAN XACÓ

Benvinguts a una nova edició de *Descobrint Vilablareix*. Avui, us descobrirem un dels masos del Perelló, Can Xacó.

Està situat a l'antic camí del Molí de Salt, sortint de la Plaça pel carrer del mateix nom, ens quedarà a l'esquerre un cop fet cent metres.

Avui dia, limita amb l'avinguda Lluís Companys, la zona verda del Marroc, el carrer Ponent i el mateix carrer Molí de Salt i ha estat restaurat i dividit en diverses vivendes, però abans era un mas agrícola, envoltat per les seves terres i comunicat per mitjà del camí del Molí de Salt, que passava per davant de la seva façana.

La casa té forma basilical, amb el cos central més alt que els dos laterals, i està compostat de tres plantes. La planta baixa, on antigament hi hauria el bestiar i la cuina amb la llar de foc; la primera planta, on hi hauria la vivenda, i la segona, que serviria de graner.

Al costat de la façana, hi trobem situat el pou. Les terres del mas arribaven des de darrere la casa, fins al Marroc, i salvaven el desnivell mitjançant alguna feixa. Ja al costat del riu, el costat de l'indret anomenat la Gorga d'en Xacó, hi tenien l'hort, que regaven amb la mateixa aigua del riu.

L'últim habitant del mas abans de restaurar-lo, fou en Sixte, que manava un dels quatre ramats d'ovelles del municipi. Ara, des que es restaurà, dóna un punt de referència per saber fins on arribava el nucli del Perelló mig segle enrere.

08 - EL REC DE LA MASSANA

Benvinguts a una nova edició de *Descobrint Vilablareix*. Avui, us descobrirem el rec de la Massana.

Aquest rec, que recorre el pla de Vilablareix, és la continuació del xorrec, l'escorranc que procedent del clot del lloc i el bosc de Can Figueras, baixa enmig dels camps de Can Saüch i baixa per sota Mascrcus. Un cop aquí, ja pren la denominació de rec de la Massana i continua paral·lel al camí de la Massana, passant per davant de la façana de la casa.

Abans, continuava pel rec d'en Camós fins a Salt, però amb la construcció de l'autopista, van desviar-lo tot a vora dreta, fins al riu Marroc, concretament hi aporta les seves aigües a sota el pont de la bassa d'en Paquito.

Hi ha gent gran que el coneix pel rec dels Ametllers. No fa massa, hi havia vegetació abundant tot a vora a l'autopista, i s'hi podien trobar tota mena d'animals.

Era freqüent veure-hi volades de cardines, lluers o pinsans i s'hi trobaven passos del senglar, la guilla i el teixó. A l'hivern, els caçadors hi anaven a buscar el tímid becadell i dalt les copes més altes s'hi paraven els tudons i les gralles.

Ara, amb les recents obres, s'ha enterrat tot el seu traçat, i se n'ha creat un de nou al costat. Haurem d'esperar una colla d'anys per retrobar-hi la vegetació que en dissimularà l'artificialitat.

09 - CAN RIBOTIC

Benvinguts a una nova edició de *Descobrint Vilablareix*. Avui, us descobrirem una de les cases de la Plaça del Perelló, Can Ribotic.

Situada entre el Carrer Perelló i el Carrer Regal, donava l'esquena a la Plaça. Sortint de la Plaça pel Carrer Perelló i en direcció a l'escola, ens quedava l'entrada al seu tros, a la dreta, just davant de l'estanc vell, o Ca la Pilar Jan.

La façana de la casa estava orientada al sud. Tenia davant seu l'hort. La paret que donava a la Plaça tenia una obertura amb una petita balconera, on no era difícil enfilars'hi gràcies a la seva poca alçada.

Ja fa més d'una dotzena d'anys, que la van enderrocar per fer-hi els pisos que hi ha ara.

Pels que encara ens en recordem, aquest edifici ha canviat força el paisatge de la Plaça del Perelló, ja que ara, l'edifici actual es presenta alt i majestuós, amb consonància amb l'edifici de l'Ajuntament i els del seu entorn, mentre que abans, la presència de Can Ribotic donava una certa harmonia amb les cases de l'altra entrada de la Plaça: Ca la Pepeta i Cal Ferrer, que eren més baixes.

A més, el pas del Carrer Perelló, era estret. Just per passar un vehicle entre la vorera i la paret de la casa, mentre que ara, hi ha el mateix pas, i els vianants tenen una vorera molt ample, on abans hi havia la part de la casa.

Descobrint Vilablareix

10 - EL PONT DE L'AUTOPISTA

Avui, a *Descobrint Vilablareix*, anem a trobar el pont de Can Castellà, també anomenat, el pont de l'Estanyolet. Si ens situem al pavelló municipal, el trobarem, travessant el pont del Marroc i dirigint-nos cap al pont de l'autopista tot seguint el riu.

Quan arribem a la bassa d'en Paquito, o el que en queda, i hàgim passat per sota l'autopista, se'ns descobrirà un pont, amb tres tubs, per on passa l'aigua.

Abans de fer-se l'autopista, era un indret molt bonic. Hi havia una passera amb el mateix nom, però quan van modificar el traçat del riu, i en van eliminar els meandres, també van aprofitar per construir aquest pont.

Fet de formigó, no és bonic ni pretensions, però sí molt útil. S'usa per travessar del pla de Vilablareix al Regal i viceversa. Quan plou molt, però, els tubs no engoleixen tota l'aigua, i aquesta passa per sobre el pont, creant una cascada.

Tot i ser més bonic, llavors no serveix per passar els fidels caminants que el van a trobar.

Ara, amb les obres d'ampliació de l'autopista, l'han deixat literalment despullat. L'abundant vegetació que l'acompanyava, i els esplèndids arbres que li feien ombra a l'estiu han desaparegut.

Esperem que el temps converteixi aquest espai en un lloc tan bonic, com ho era abans de l'arribada de l'autopista.

Descobrint Vilablareix

11 - L'ESCOLA

Avui, us descobrirem. un dels edificis més singulars del Perelló, l'Escola. Situada al Carrer Perelló, la trobem prop de l'encreuament amb la Carretera de Santa Coloma.

L'edifici original fou construït l'any 1912, segons el disseny de Rafael Masó. En un principi, acollia l'escola i també l'Ajuntament.

Era un edifici simètric i modest, però amb una façana que li donava una certa personalitat. En les diverses reformes i ampliacions que ha sofert, ha estat l'únic element que s'ha conservat.

Aquesta, té la porta de doble batent al centre coronada per un fris de rajola taronjada en forma de creu, amb la inscripció de: "Ayuntamiento de Vilablareix", i l'any de construcció.

A dalt la creu, hi ha una obertura en forma oval, amb dues baranes corbades que s'encreuen entre sí, i en la part de baix surt en l'angle cap enfora per formar un xic de barret sobre la porta.

A banda i banda del fris, hi trobem dues finestres força grosses, i dos quadrats fets amb la mateixa rajola.

Descobrint Vilablareix

La part que corona la façana, presenta la forma habitual dels treballs de Masó, amb dos semiarcs molt oberts que sobresurten del retre-
quentejat recte de la façana. A sobre les finestres també hi trobem
aquest retrenqueig.

A la part inferior, hi trobem un acabat amb rajols, que s'enfila del
terra, un metre amunt. La disposició d'aquests, agafa la forma d'una
silueta dentada i ocupa el llarg de la façana.

Amb el temps, l'Ajuntament deixà lloc, perquè l'escola pogués am-
pliar el seu espai. I a mesura que anava creixent el poble, s'anaven
fent les successives ampliacions fins arribar a l'escola actual.

El totxo vermell contrasta amb la façana blanca, i ens permet dife-
renciar clarament les restes originals.

Ara, a l'escola s'hi entra per la porta lateral, que hi ha situada al
Carrer de les Escoles. De fet, ja fa molts i molts anys que els alumnes
entren per aquest carrer, ja que abans de les últimes ampliacions, ja
accedien per la porta del pati, que estava situada prop de la porta
actual.

De la petita escola rural, amb una sola mestra, s'ha passat a l'escola
actual, amb més d'una mestra per curs, i multitud d'aules plenes de
canalla. Ara bé, la bonica façana, continua enlluernant els caminants
i conductors que passen pel seu davant.

Descobrint Vilablareix

12 - CAL CAMPANER

Avui, a *Descobrint Vilablareix*, ens arribarem fins a Cal Campaner. Just al costat de St. Menna, l'església parroquial de Vilablareix, hi trobem situada una petita casa, on hi habitava l'encarregat de tocar les campanes, el campaner.

Si ens situem al prat que hi ha al davant, i ens girem de cara al temple, veurem una construcció humil a la seva dreta, amagada darrere les branques, com si li fes vergonya mostrar-se.

Té una façana estreta, amb una porta rectangular modesta, i dues finestres situades al pis superior. Entre la casa i l'església, passa el camí de Can Castanyer, on podem apreciar que la casa és força fonda.

Davant seu, hi ha un pati tancat per un portal negre, on s'hi troba el pou, i a l'altre lateral de la casa, dóna a un camp un xic enfonsat. En el marge que forma el desnivell hi creixen uns quants magraners.

La casa, és part del decorat del Pessebre Vivent de Vilablareix, i en els seus entorns s'hi situen diversos quadres. De fet, el recorregut dóna la volta a la propietat, passant pel camp que la rodeja i enllaça amb el camí de Can Castanyer, just darrere la casa.

En el seu entorn, podem observar força ocells i altres animals de bosc, ja que està molt a prop dels boscos de Can Carrasquet i de la Massana. També hi passa molt a prop, el rec de Can Castanyer, que fa de corredor biològic, entre aquests boscos i els del Puig de Sant Roc.

Descobrint Vilablareix

13 - El PLAGOI

Avui, a *Descobrint Vilablareix*, ens arribarem fins al Plagoi. El Plagoi és el pla que es troba entre el Riu Marroc i el Regal i des del nucli del Perelló fins Aiguaviva.

Recordem que el Regal és el carrer que surt de la Plaça pel costat oest, i que continua travessant el Güell nou, en forma de camí, fins al Polígon del Mas Aliu, interromput, això sí, pel pas de l'autopista.

Era una zona planera, molt apte pel cultiu, i s'hi trobaven molts dels horts de les cases del Perelló. El travessaven diversos recs, que provenien d'Aiguaviva, des del temple i de sota Can Aliu.

També s'hi trobaven les cases del mateix Carrer del Regal: Can Coc, Can Jepa i Can Pérez, d'un costat, i Can Ribotic, de l'altre. Des de fa uns anys, hi trobem també, Can Vilà, situat al bell mig del Plagoi, un cop travessat el Riu Güell Nou i Can Coc Nou. Ara, ja més recentment s'ha construït el que abans era l'hort de Can Coc.

Hi ha gent que també entén com el Plagoi, la zona que va del Regal fins a l'actual Carretera de Santa Coloma. De fet, el nom del camí, que surt de la Carretera de Santa Coloma, que passa per Can Pipus, Can Molas i Ca la Marieta, és el carrer del Plagoi.

Abans, aquest camí travessava el Plagoi en diagonal, per connectar amb la Carretera de Vilablareix a l'alçada d'on actualment trobem les fustes Coll Viader. Però, des de la construcció de l'autopista, tan sols se'n conserva el tros que arriba fins el Regal, l'antic Camí de Vic.

El trobem documentat el 1739, com a "Pla Goi". No se'n sap l'origen, però el 1237, i el 1331, hi ha uns Goi a Vilablareix.

Descobrint Vilablareix

14 - CAMP DE FUTBOL

Avui, us descobrirem l'antic camp de futbol de Vilablareix. Fa un xic més de dotze anys, el que havia estat el camp de futbol es transformava en el que avui és el pavelló municipal de Vilablareix. Així doncs, s'hi coneixeu el poliesportiu no us costarà gaire seguir la descripció que ve a continuació.

En el terreny que queda entre el Carrer Marroc i el riu, just al costat de la Carretera de la Massana, o pels més urbanites, del final del Carrer Migdia, hi trobàvem el camp de futbol.

Construït als anys 70, tan sols un equip del poble va jugar-hi uns anys. Després, l'ocupava de lloguer la Penya Doble Set, pel seu futbol base.

El desnivell negatiu entre el Carrer Marroc i el camp, es conserva encara al pavelló, i l'han aprofitat per fer les grades dels espectadors. De fet, abans els que hi anaven a veure el futbol, el miraven des del mateix lloc, sentats en el muret de metre, que suportava el carrer, o a segona fila, a peu dret.

Al darrere, les porteries i a l'altre lateral hi havia una xarxa metàl·lica prou alta per aturar la majoria de pilotes. Algunes però, passaven per sobre, i tan si anaven darrere d'una porteria o l'altra, hi havia camps on anar-les a buscar.

El que era més conflictiu, era quan queien al costat del riu, i s'havia de baixar per l'alt marge a buscar-les. Primer, s'havia de buscar entre la vegetació abundant, i després pregar perquè no passes gaire aigua, perquè no baixés riu avall. A més a més, les porteries blanques de ferro, rarament tenien les xarxes posades.

Els vestidors estaven en un terreny particular, a l'altre costat de carrer. Hi havia dos vestidors pels equips local i foraster, i un pels àrbitres. Per accedir-hi, s'havia de saltar just davant la porta, el canal de rec, que provenia dels camps de Can Xacó i que marxava, en direcció Salt. A dins del vestidor de l'àrbitre, es guardava la màquina per marcar el terreny de joc.

Descobrint Vilablareix

Amb el temps, quan els equips de base, deixaren de fer-ne ús, les xarxes van anar prenent forats i la tasca d'anar a buscar la pilota, prenia la major part del temps de joc. De fet, els seus últims dies, la sorra servia més pels espontanis que hi anaven amb moto o cotxe, a fer cabrioles, que no pas, per les pilotes de la mainada del poble.

Per últim, destacar-ne els moment més il·lustres, els partits de casats contra solters de la Festa Major. Qui no recorda les velles glòries del poble?

Que un any rere un altre es posaven les botes i sortien a donar el bo i millor contra una colla de jovent que sovint els doblaven en nombre i que corrien com no ho feien la resta de l'any. L'espectacle més esperat d'aquelles festes majors.

15- POU DEL CARRER ROCACORBA

Avui, a *Descobrint Vilablareix*, us parlarem del pou del Carrer Rocacorba. Si mai us trobeu en algun lloc enlairat del Perelló, com per exemple, qualsevol terrat, o situats en algun punt de l'extraradi, on podeu apreciar el perfil d'aquest barri, veureu de seguida, una torre de totxo vermella o taronjada. Aquesta delata la situació del pou del Carrer Rocacorba.

Si passeu per aquest carrer, no us serà difícil trobar-la a mig camí, entre la Carretera de Santa Coloma i el pavelló poliesportiu, just entre una casa petitona blanca i una altra de verda. La façana queda enretirada més d'un metre respecte les cases veïnes i s'hi troba una tapa d'accés al subsòl.

Construït a principi dels anys 70, servia per abastir d'aigua el primer sector que es construï al barri. El formaven els carrers Ponent, Mig-

Descobrint Vilablareix

dia, Rocacorba i Canigó, en un sentit i Marroc, Molí de Salt, Perelló i Carretera de Santa Coloma en l'altre.

La torre és alta. Molt alta. Està feta amb totxo. La base és quadrada i té una capçada de la mateixa forma, però un xic més grossa.

A mitja alçada, hi ha una finestra, amb uns graons, fets amb varilla de ferro per accedir a dalt, i a la base, trobem una persiana metàl·lica petita, que fa de porta.

Abans, hi havia un dipòsit al cim, que donava l'alçada necessària, per repartir l'aigua als diferents habitatges, sense pèrdues de pressió. Ja fa uns anys es va connectar amb la xarxa de Girona. Des d'aleshores, ha passat a ser un punt de connexió de la xarxa i prou.

La gent recorda encara, els primers dies de tenir aigua de Girona, perquè l'aigua tenia més presència de clor, i al principi molestava. Fins i tot a l'empolainar-se, per la forta olor que despenia. Aprofitant la seva alçada, ara s'usa per la instal·lació de les antenes del servei de WI-FI.

16 - CAMPSA

Benvinguts a una nova descoberta del nostre municipi. Avui, ens arribarem fins a la CAMPSA. Situat al sud-est del municipi, fent partió amb el poble de Palau, actualment, municipi de Girona, és un centre d'emmagatzematge de carburant.

El seu emplaçament està lligat al de l'estació de mercaderies del tren. Ens hi podem arribar des del polígon industrial del Güell, si prenem el carrer que va direcció Girona, des del giratori proper a l'Escorxador del Gironès.

Després de girar dues vegades a la dreta, ens trobarem dins de l'estació. Haurem de seguir el vial que passa entre les vies i les sitges de gra. Un cop travessada la zona de càrrega, trobarem una via que travessa el vial per dirigir-se a la zona de carburants.

No ens costarà gens veure algun camió cisterna, entrant o sortint del recinte. El que no veurem però, serà cap tren amb vagonets cisterna que hi accedeixi, ja que si observem el vial d'accés, ja apreciarem que per la via no hi circula cap tren des de fa molts anys.

La CAMPSA, com s'anomena popularment la zona d'emmagatzematge de carburant, la formen una dotzena de dipòsits gegants de metall pintats de blanc trencat.

De prop, ens sentirem molt petits al seu costat. Però, podrem apreciar les escales d'accés i de manteniment, les tuberies que les connecten, i les vàlvules en guarden l'entrada i la sortida.

Estan gelosament vigilats amb un munt de càmeres que en guarden la seguretat. Hi ha una tanca perimetral per impedir-ne l'accés des de qualsevol altre lloc, que no sigui el portal d'entrada.

El Güell hi passa a prop. Molt a prop. Abans d'urbanitzar-ne l'entorn, s'hi podien veure molts conills al tros que quedava entre el bosc de ribera i la tanca, ja que hi creixien un munt d'esbarzers que els protegien dels depredadors.

A més a més, els caçadors tenien prohibit acostar-se a la zona per l'alt risc que podia representar els perdigons amb contacte amb el combustible.

17 - L'ANTIC MOLÍ DEL CAMÍ DE SALT

Avui, a *Descobrint Vilablareix*, us descriurem un tros de l'antic molí del Camí de Salt. Si ens situem a la Plaça del Perelló, i ens dirigim en direcció nord, cap al pas estret que queda Can Ballí Cal Ferrer prendrem l'inici del camí del Molí de Salt.

A la dreta, ens quedarà el portal de Cal Ferrer, i a l'esquerra, el camí que mena al Marroc passant per la piscina. Unes passes més enllà hi ha Can Vilà, i a la dreta comença el mur que guarda l'hort de Cal Ferrer.

Hi ha una figuera just al costat del camí, que té per company un altre exemplar a la feixa de sota, a tocar de Can l'Estanyolet. Si continuem caminant, travessarem la nova Avinguda Lluís Companys, oberta recentment per connectar transversalment els barris del Perelló i la Farigola.

Un cop l'hem passat, ens trobarem la façana de Can Xacó a la nostra esquerra, i el mur de la nau que acollia Metàl·liques Casanova, decorada pels grafeters, a la nostra dreta, i seguim en direcció Girona, per travessar els carrers Migdia, Ponent i Rocacorba.

Quan hem passat aquest últim, veurem una barraca de transformació de corrent elèctric, que ens marca el punt on arribava la urbanització del Perelló fa una quinzena d'anys.

A partir d'aquí, seguia un corriol estret que passava enmig de camps i marxava cap al sector de Can Navarro.

Al costat esquerra, el vessant feia pendent cap al riu Marroc, i el costat dret, cap al riu Perelló, definint una cresta per on discorria el recorregut del camí.

Aquest era un dels indrets més bonics del barri del Perelló, sobretot a primera hora del dia, o al capvespre, a principi d'estiu, quan els camps de blat, estaven daurats pel sol i les orenetes planaven sense parar xisclant en busca dels insectes per alimentar-se.

Descobrint Vilablareix

Al vessant esquerre, també s'hi podien veure cap al tard, els conills que sortien de la mica de bosc, que hi havia a la riba del riu, per alimentar-se en camp obert.

Avui dia, però, el Molí de Salt, segueix el traçat de l'antic corriol, i podem seguir caminant per les seves voreres, en direcció nord, fins trobar el carrer Camós. Abans d'arribar-hi, creuarem diversos carrers i el Passeig Catalunya, on podrem parar a seure una estona a l'ombra d'alguns dels nombrosos arbres que l'adornen.

A més a més, si anem amb mainada trobarem diversos parcs infantils on podran divertir-se d'allò més.

18 - EL PLA DE VILABLAREIX

Avui a *Descobrint Vilablareix* anirem fins el Pla de Vilablareix.

Si ens situem a dalt el turó de Sant Roc i observem el paisatge que se'ns presenta davant nostre, en direcció Girona, veurem una petita plana amb camps de cultiu i petits bosquets aïllats, reduïdes d'antics boscos més extensos.

La meitat d'aquests camps allotgen fruiters i no canvien gaire el paisatge estació rere estació tan sols a l'hivern quan queden sense l'abric de les fulles es mostren més apagats. Aquí hi trobarem pomeres, perers, avellaners i kiwis. L'altre meitat serveix pel cultiu de temporada i canvien molt la fisonomia de la plana d'una estació a l'altra.

Els mateixos camps que ara tenen el color daurat del cereal poden, d'aquí a pocs dies, tenir el verd del blat de moro tendre o allotjar el groc dels gira-sols.

La petja de l'home no es veu només als camps, l'espai inclou veïnats i cases disseminades. Que mantenen els usos i l'aspecte rural en harmonia. Aquest fet dona com a resultat un paisatge en mosaic fruit de la combinació de conreus amb retalls i marges d'alzinar.

La importància del sector agrícola en aquesta zona és degut a les bones condicions dels sòls, en aquest sentit es pot dir que la superfície

Descobrint Vilablareix

de conreus representa aproximadament un 60% del total en front d'un 40 de les masses arbrades.

Cal dir que les explotacions han basat la seva producció en els conreus de regadiu davant dels de secà, gràcies principalment a les captacions del Ter i als diferents canals que es construïren a la dècada del setanta. Els sectors agrícoles juguen un paper imprescindible en la dinàmica ecològica, tan a nivell paisatgístic com de connexió entre espais naturals.

Aquesta zona no està identificada actualment com a espai d'interès agrícola segons el planejament urbanístic, tot i que els primers passos del pla d'ordenació urbanística municipal, l'Agenda 21, ho considerava convenient.

Aquests espais agrícoles es caracteritzen per trobar-se sotmesos a grans pressions urbanístiques. El manteniment dels usos i activitats agrícoles, consisteix una mesura absolutament imprescindible per a garantir la conservació del paisatge.

Alhora cal considerar el valor d'aquests indrets en l'equilibri territorial de la comarca.

Descobrint Vilablareix

19 - LA TRIBANA

Avui a *Descobrint Vilablareix* ens arribarem a l'indret de la Tribana.

Si anem a peu, podem seguir el carrer del Perelló en direcció Girona i endinsar-nos en la nova urbanització que allotja l'institut i algunes empreses. Si ens hi volem arribar amb un vehicle, ho haurem de fer des de la rotonda que fa de límit entre Girona i el poble, a la carretera de Santa Coloma, just abans d'arribar a l'enllaç amb la carretera que va a Sant Feliu de Guíxols. Si fem tres quarts de giratori i entrem al nou polígon pel vial principal ens dirigirà vers el riu Marroc.

Aquí és on es troba la Tribana, tot i que el seu emplaçament no es pot observar avui dia.

Aquest indret era el punt de confluència de quatre camins: un que anava cap a la carretera de Santa Coloma i l'altre, vessava per arribar fins a Can Devesa de Palau, un altre que es dirigia a Santa Eugènia passant per Can Cuní, un tercer que menava a Salt i l'últim que arribava a Vilablareix.

Aquest camí era el camí del Molí de Salt, que comença a la plaça del Perelló, abans era un pla amb camps acompanyats pel riu Marroc i travessats per una munió de camins com ja hem esmentat.

Més endavant, amb la canalització del riu i la construcció de la carretera de Sant Feliu, va esdevenir una raconada on hi feien cap expressament els agricultors i en temps de caça els caçadors.

En aquest indret s'hi feia una gran festa l'u de maig.

Se n'explica la següent anècdota que hi va passar fa més de vuitanta anys: Uns vilatans del nostre poble, van trobar un paper on hi havia escrit que si a les dotze de la nit de Sant Joan, dos matrimonis anaven en un lloc de quatre camins i es posaven sota un llençol amb les parelles intercanviades apareixia el dimoni i els feia rics.

Llavors dos matrimonis van presentar-s'hi en secret i un noi que passava per allà a la mateixa hora quan tornava de festejar d'un poble

Descobrint Vilablareix

veí es va esglaiar d'allò més quan va veure que en sentir-lo arribar començaven a cridar “Ja el tenim aquí” “Ja el tenim aquí”. Mentrestant els fills d'un dels dos matrimonis es van despertar i en veure que no hi havia cap dels pares sortiren al balcó a cridar-los.

Així fou com tot el poble se n'assabentà i tingueren que demanar perdó fins i tot al capellà.

Aquesta història, és extreta del llibre *Toponímia del terme municipal de Vilablareix*, escrit per Pilar Gispert-Saüc i Viader.

20 - CAN CARRASQUET

Avui us descobrirem Can Carrasquet.

Si fem cap a l'església de Sant Menna, un cop hem deixat la carretera de Vilablareix i circulem pel camí de Sant Roc, trobem a pocs metres un parell de cases rústiques. Una és ca la Marieta que queda a sota Cal Campaner i l'altra és Can Carrasquet, que l'indava amb els camins abans esmentats i que amb la reforma de la carretera de Vilablareix, ara queda un xic enretirada del trànsit.

Aquesta casa ha canviat molt de nom i abans de l'actual sabem que era coneguda per Mas Monells, Can Bancells, Can Serra i Can Basses.

El més conegut però és sens dubte el nom actual, Can Carrasquet, gràcies a que els últims llogaters hi tenien un negoci d'hostaleria.

Ara roman tancada i ha perdut tot el seu encant, però molts recorden encara el lloc acollidor que havia estat.

Al davant de la façana hi havia un cobert que resguardava una taula amb un parell de bancs ocupats sobretot a l'estiu. I just al costat hi havia una petita porta d'entrada a l'establiment.

Aquesta donava pas a una estança petitona d'uns 3 metres quadrats que quedava partida per la barra, que ens quedava a la nostra dreta.

Darrere la barra s'hi situava la nevera i amagant les parets un munt d'estanteries allotjaven tot d'ampolles de licor, pots de grana seca, la cafetera i un estoc de productes per vendre a l'estil dels antics "colmados".

A la nostra esquerra trobàvem una cadira ocupada normalment pel client més vell, o el més cansat. I un pas més endavant l'obertura, amb un parell d'esglaons, que manava al menjador.

Davant per davant de l'entrada, hi havia una altra porta que solia estar oberta i deixava veure la primera de les estances de la casa, la cuina. Allí era on hi havia la llar de foc sempre encesa, apunt per fer

Descobrint Vilablareix

torrades, i on es cuinaven els plats casolans que donaven renom a l'establiment. A més feia de menjador d'alguns dels clients habituals que ja eren part del mobiliari de la casa.

El que feia especial les visites a Can Carrasquet però, era l'ambient familiar que s'hi respirava gràcies a la Gracieta i en Bertu, que donaven un estil molt personal a l'establiment.

També hi feia la clientela que acollia algun dels personatges més singulars que mai he conegut.

Uns clients habituals dels diumenges eren els escolanets, que anaven a invertir la paga del capellà en la compra de llaminadures.

Alguns el recordaran també perquè era un lloc estratègic de plantada dels tricorns, és a dir a l'encreuament s'hi trobava sovint la Guàrdia Civil, fent controls o simplement acte de presència.

No podem oblidar els aplecs de Sant Roc que se celebraven a davant l'església i que feia que Can Carrasquet es transformés en una gran barra que ocupava tota la façana i que tenia ocupada tota la família des del matí fins al vespre. I és que tota la gentada que s'hi aplegava passava com un riu humà per davant de l'establiment per dirigir-se a l'esplanada de Sant Menna a firar-se, ballar sardanes o simplement per anar a ofici.

21 - CAMÍ DEL VIVER

Avui us descobrirem el camí del viver.

Si circulem per la carretera de la Massana, haurem de creuar l'autopista per un pont, al costat que queda més a prop del Perelló s'hi troba la barriada de can Sínia i can Camós i a l'altre costat hi trobem Cal Viver nou i la Massana.

Prendrem l'inici del camí del Viver just quan acaba la pendent o quan comença, depèn del costat que vinguem, i ens manarà en direcció la tanca de la via per acabar girant i seguir-la paral·lelament.

En el gir hi veurem un canal de rec que hi arriba en diagonal i acaba en un picot responsable de passar l'aigua a l'altre costat de l'autopista.

Ara el camí s'eixampla i un rec fet amb mòduls de formigó ens separa de la tanca. Passem pel davant del portal del Viver nou i després trobem els bonics camps d'avellaners.

Aquest tros era, abans de les obres d'ampliació de les obres de l'autopista, el més bonic del camí. El camí passava més lluny de la tanca de la casa i era més estret, era el típic camí on el pas de vehicles fa que s'hi reconeguïn dos corriols i un coixí d'herbes al mig d'ells.

Al costat de la via hi havia molta vegetació: esbarzers, pomeres i avellaners, flanquejaven un rec ombrívol i fosc. A l'altre costat, just abans del cobert, hi havia una llarga llosa de pedra que semblava disposada per asseure-s'hi i contemplar l'abans descrita vegetació.

Aquesta estava acompanyada per uns plàtans, que ajudaven a fer d'aquest tros el més esperat durant l'estiu, quan l'ombra hi era sempre present.

Els camps d'avellaners que segueixen fan que el paisatge sigui ordenat. Seguint unes rengles perfectament definides, ens acompanyaran a la nostra esquerra fins quasi la fi del camí.

Amb la verdor de les fulles i el verd de l'herba al terra, fan que el

Descobrint Vilablareix

passeig sigui més agradable. A la dreta, el vial d'entrada a l'autopista, fa que el camí hagi de fer una corba llarga i la vegetació abundant ens imposa un mur vegetal que acaba juntament amb la corba. Aquí també es desvia el rec i deixa el recés del camí.

Ara ens queda una breu recta on els camps de cultiu són a banda i banda. Llavors arribem a una creuera de camins, acompanyada per un altre picot de rec, on si continuem recta arribarem al viver vell i si girem a l'esquerra, ens manarà al peu de Sant Menna, just davant de Can Carrasquet.

22 - EL TORRENT DEL RERAMÚS

Avui us descobrirem el torrent del Reramús. Situat a la part occidental del municipi, fa de partió amb Montfullà. És a dir, amb el municipi de Bescanó.

Prové del Puig de Sant Roc i es dirigeix cap a les aigües del Ter, passant per Montfullà. Porta molt poca aigua, però les seves vores es troben als boscos més frondós del nostre municipi.

Si hi volem accedir, ho hem de fer quasi sempre des del costat del municipi veí, ja que el pendent de la vora que pertany a Vilablareix, és molt pronunciat i frondós de vegetació.

Tan sols un corriol, posat pels ciclistes de muntanya, que prové del camí d'Estanyol i segueix la tanca de l'empresa Burés, en el tram abans del descens i creua en el punt, on el torrent arriba la plana, que formen els trams més baixos de Can Turón.

Acompanyant el seu curs, hi ha un camí que el segueix en quasi tot el recorregut que fa de llinda entre els dos municipis. El podem prendre, tan el camí dels Carlins, com el camí que surt del portal de l'abans dita, empresa Burés, i arriba fins a la pista forestal, que uneix Estanyol i Bescanó.

Un cop passat el portal, trobem a uns 500 metres, el començament d'aquest camí. Passarem bé tant en bicicleta com a peu, i més difícilment ho farem amb 4x4.

El recorregut del torrent, té dues parts ben diferenciades. La primera, quan inicia el seu curs. Té un pendent considerable i una amplada considerable a qualsevol rec de carretera.

Quan arriba a la plana de Can Turón, agafa més amplada, i el seu pendent se suavitza, donant una imatge més semblant a la del riu Marroc. Des d'aquest punt, el seu curs discorre entre Can Monner, Can Porcel, Can Guich i Can Maic. Aquestes dues últimes territori de Montfullà.

Descobrint Vilablareix

Un xic més enllà, quan el canal de rec passa per sobre del torrent i el camí, mitjançant unes arcades, el Reramús, deixa de limitar amb Vilablareix, per endinsar-se en el terme de Bescanó, i deixar la funció limitadora, al camí dels Carlins. Avui dia, carrer urbanitzat de la nova urbanització bescanonina.

El terme Reramús, és l'usat per la gent de la zona, ja que en els mapes i en els llocs oficials, consta com a riera Mús. Aquest nom, el trobem documentat el 1269: “Torrente de Riu de Mús”, i el 1739: “Torrent de Reramús”, segons podem consultar al llibre *Toponímia del terme municipal*.

23 - CAMÍ DE LA MADRANA

Avui us descobrirem el camí de la Madrana.

La Madrana és la primera casa d'Aiguaviva, que ens trobem un cop hem deixat el punt més al sud del nostre municipi, i lògicament és el camí que passa pel costat d'aquest mas.

L'inici del camí el prendrem a l'inici de la Carretera de Santa Coloma, just a la dreta, abans de creuar el pont del riu Güell Nou, a l'entrada del nucli, si provenim d'Aiguaviva.

És un camí asfaltat, gràcies a les subvencions que donava l'administració a tort i a dret, per omplir d'asfalt, el nostre medi rural. Quan s'acaba l'asfalt, s'acaba el municipi, i comença el terme veí.

Un xic més enllà, ja veiem el mas enmig de pomeres. El tram inicial és una recta flanquejada per un camp de Can Bernest i el riu a l'altre costat. Als marges tan sols hi creixen matolls i fonoll. Després, segueixen tres corbes llargues, on el riu és substituït per camps, un xic enfonsats.

Descobrint Vilablareix

A l'altre costat hi trobem Can Cargol o Ca l'Hortalà. Com el seu nom indica, produeixen planter per vendre als horticultors de la zona. Els primers que ens donaran la benvinguda a aquesta finca seran una munió de pins atapeïts darrere la tanca. Després, trobarem la casa de nova construcció i per acabar, els camps amb hivernacles, on té lloc la producció del planter.

Seguint endavant, la fi de la tanca de la finca ens ensenyarà el canal de rec que creua el camí per sota, just al punt on s'acaba el terme municipal de Vilablareix.

Després, comencen els camps de pomeres, a banda i banda, i seguint endavant podem arribar a Fornells de la Selva, a Can Garrofa o a Can Corratger, sempre travessant l'autopista per sota el pont del riu Güell. Té el seu origen en l'antic camí de Vilobí, que provenia de Girona.

Si ens situem a la recta que acompanya el mas de la Madrana, veurem que enrere ens queda en línia quasi recta, els masos de Can Pere Màrtir i Can Gruart. I si seguim endavant, trobarem les restes del camí fondo quan s'acaba aquesta recta, i just a l'altre costat d'autopista endinsant-se en el bosc d'alzines de Can Garrofa.

24 - CEMENTIRI MUNICIPAL

Avui, anem a la descoberta del cementiri municipal de Vilablareix. El cementiri està situat a la falda del Puig de Sant Roc, al nord-oest del terme. Hi arribarem pel camí de Sant Roc, que es pren a la carretera de Vilablareix, molt a prop de Can Carrasquet.

Un cop haguem pujat fins a Sant Menna, continuarem entre mig de camps, amb la visió al fons del cementiri. Un cop arribem a la seva alçada deixarem el camí que passa pel costat d'una de les parets, i trencarem a l'esquerre pel camí que mena a Can Saüch o a Cal Curt. Al costat dret d'aquest, hi ha la façana del cementiri. Si ens la mirem bé veurem que hi ha dues parts molt diferenciades.

Al costat més proper al camí de Sant Roc, hi trobem la part antiga, amb murs de pedra vista. Aquí, la façana dibuixa una geometria simètrica, amb uns murs a doble alçada i un arc central, que allotja la porta d'entrada. Els murs són més alts, lluny de la porta i baixen quan s'apropen a aquesta.

L'estrella de la façana és l'entrada, amb una arcada de rajol vermell, voltada de pedra i coronada amb una bonica creu de vuit puntes. Als peus de l'arc, hi ha dues pedres en forma cònica, que són fetes de pedres de Girona.

La porta és de ferro de doble batent. Està formada per una planxa d'un metre d'alçada, coronada per esveltes llances unides entre sí a dos alçades. La punta d'aquestes va augmentant del costat al centre, dibuixant la cresta d'una onada. A la planxa, hi podem observar quatre detalls florals en relleu.

Quan hem creuat el portal, accedim en una plaça tancada per parets blanques, plenes de nínxols, que formen una u. Just a la dreta hi ha la barraca de l'enterraments, tancada per una vella porta de fusta grisa que encomana la història del lloc.

Al seu davant hi trobem plantat espígol. A l'esquerra hi ha el passadís que porta a la part nova acompanyada per plantes de romaní. Al

Descobrint Vilablareix

centre de la plaça hi ha arbust que marquen passadissos en forma de vuit.

La vegetació del lloc no seria la mateixa sense l'omnipresent guardià dels difunts: el xiprer.

En trobem cinc exemplars repartits al llarg de la façana, i uns quants més a la part de dins.

La part nova no costa gens de reconèixer des de fora. La pedra dóna pas a un mur remolinat sense pintar. Aquest està en consonància amb la vorera. Humil i sense pretensions, fan la funció que els pertoca i prou.

A la part de dins, s'aprofita més l'espai que en la part antiga. Els nínxols estan disposats en rengleres longitudinals perpendiculars a la façana, i separats per parells, amb un passadís, suficientment ampla per acollir les cerimònies d'enterrament.

Per acabar, fixar-nos que la diversitat de làpides i flors, són el que dóna personalitat al lloc, dibuixant un mosaic, format per moltes històries.

25 - CARRIL BICI

Què us sembla si anem a fer un volt pel carril bici? Per arribar-hi, prendrem el camí de Vic o el camí de Can Castellà, si provenim del Perelló. Un cop arribats al pont de l'autopista del riu Marroc, el travessarem per sota i continuarem en direcció sud o Barcelona, seguint l'autopista, per arribar al Mas Aliu.

Aquí comença el nostre recorregut, un cop hàgim creuat la carretera de Vilablareix. Un cop ja dins el recorregut del carril bici, seguirem cap a la nostra dreta, fins arribar el Camí dels Deu Roures.

Un cop l'hem creuat, vigilant que no passi cap cotxe, perquè tenen preferència, començarem una baixada que ens manarà a sobre el riu Marroc. Abans, però passarem pel costat d'una cadena que tanca l'accés a uns camps d'arbres, plantats seguint les vores del riu.

Al costat de la carretera, veiem que a la barana hi ha un pas. Si ens hi fixem bé, veurem que a l'altre costat de carretera, hi ha un extrem del camí fluvial.

En aquest punt, s'ha situat una entrada perquè els usuaris puguin creuar la carretera i seguir la seva caminada a recer del carril bici.

Quan hem arribat al riu, la vegetació abundant ens oculta el que seria una magnífica vista de la llera. Unes pedalades més endavant hi ha Can Soi i el camí d'accés al Mas Marroc, sempre al costat oposat de la carretera.

Continuarem acompanyant la via, a resguard dels camps de Can Soi, també dit Can Ollé, i enfilarem cap a Can Mascreus. Quan arribem dalt, hem de creuar el camí que mena cap a Can Figueras i can Xapes, i comença un tram d'asfalt que compartirem amb els vehicles que accedeixen a aquests masos i a Can Saüch.

La presència de l'asfalt ens dibuixa l'antic traçat de la carretera, que fa poc ha suavitzat les corbes d'aquest tram, tot tallant el bosc de Mascreus al seu pas.

Descobrint Vilablareix

Baixarem un xic per arribar al perillós revolt de Can Saüch, on comença el camí dels xiprers, que porta a la casa, i una bonica tanca de pedra, que guarda els camps de fruiters. Quan acaba la tanca, ens retrobem amb la carretera i tornem a fruitar del pedalar per un camí planer de terra.

A la nostra esquerra, els camps de Can Saüch. A la nostra dreta, un cop travessada la carretera i el canal de Rec, els camps de la Massana. Just a mitja recta hi ha un rec que ens indicarà que arribem a terres de Can Jordà.

Aquí, si el blat de moro no és gaire alt, veurem la Torratxa, just al final al camp que ens acompanya.

Un xic més endavant, tornem a trepitjar asfalt, per creuar el camí de Sant Roc. És el trencant de Can Carrasquet que ens permet trencar

la carretera per prendre el camí que passa pel Cal Viver i arriba fins al pont de l'autopista, de la carretera de la Massana.

Si continuem recte, baixarem un altre cop, pel costat d'un bosc, fins a l'entrada de Can Molas.

Un xic més endavant, trobarem que el carril bici va a morir al camí de Bescanó, que ens portarà a Can Casadellà i el Mas Moner. També podem continuar cap a Salt, o retornar per darrere Sant Menna passant pel costat de Cal Campaner.

26 - FIRA DE LA TARDOR

Avui, us descobrirem la Fira de la Tardor. Aquest cap de setmana, arriba una nova edició de la Fira de la Tardor de Vilablareix, i aprofitarem per fer un tomb per la fira de l'any passat (any 2010), per recordar el que hi trobarem.

La fira està instal·lada als voltants de la Plaça del Perelló. A la mateixa Plaça s'hi exposen els productes locals, maquinària agrícola antiga i actual i alguna carbassa gegant. Aquí, hi trobarem també les puntaires al matí i arriben les colles geganteres a la tarda.

Al costat nord de la Plaça, als baixos de Can Ballí, hi ha instal·lat el bar on podrem esmorzar de bon matí, i cap al migdia s'hi serveix el vermut. A les sales d'exposicions de dins hi podrem veure diferents col·leccions d'eines antigues.

Davant del bar, a l'altre costat de la Plaça, hi ha un portal obert, on podrem entrar a visitar l'hort de Cal Sabater, on hi ha la resta de carbasses gegants.

Si seguim cap al carrer Molí de Salt, hi trobarem les parades d'artesanía. Aquestes es van posant una al costat de l'altre, fins arribar al Carrer Marroc.

Descobrint Vilablareix

A l'esquerra, ens quedarà un portal vermell que dona entrada a la zona del dinar popular, situat als jardins de la piscina. Aquí hi serveixen un rostit de pagès per llepar-se'n els dits.

Al Carrer Marroc, hi ha més parades de productes artesans i s'hi emplacen els artesans que mostren els seus oficis. Hi podrem veure el ferrer, el vidrier, el cisteller... També hi trobarem l'exposició d'animals de pagès, i una carpa de l'Ajuntament, on podreu comprar i degustar les delicioses "Torraxetes".

Seguint el carrer arribarem a la zona dels ponis, d'on els més menuts no en marxarien mai. Si prenem el carrer de l'esquerra, tornarem cap a la Plaça. Al Carrer Marroc, també hi ha la parada del trenet turístic, que fa un recorregut pels llocs més característics del nucli urbà.

Descobrint Vilablareix

La fira, la va gestar l'Ateneu de la Dona. Hi participen la majoria d'associacions del nostre poble. Quan van començar-la, van optar per no fer una fira temàtica, per la diversitat de productes dels nostres pagesos. Hi ha qui conrea fruiters, qui produeix llet, qui té horta, qui té aviram.

La Fira de la Tardor, engloba tots els productors, ja que les avellanes, les pomes, les peres, el blat de moro i molta hortalissa, són pròpies d'aquesta època.

Aquest any (any 2011), es complementarà amb una exposició fotogràfica de bolets i una xerrada sobre el món del bolet. També, hi haurà una caminada popular el diumenge amb esmorzar inclòs, i un tast de vins, programat pel dijous al vespre.

Esperem que us animeu a participar a la fira del 22 al 25 de setembre, i pugueu fruit de tot el que ens ofereixen les nostres terres.

27 - LA RECTORIA

Al costat de Sant Menna, la nostra església parroquial, hi trobem la descoberta d'avui, la rectoria.

Situada a l'esquerra del temple, mirant-lo per la façana, és una construcció amb consonància amb l'estil d'aquest.

Té una planta, més o menys quadrada. La façana i la contra-façana estan a tirada amb els murs de l'església. Disposa de planta baixa, i de dos pisos més. Tot i això, la seva teulada, queda un xic per sota, de la del temple.

La disposició de les obertures de la façana, és força simètrica. Hi veiem tres obertures per pis. I a més de la porta principal, hi trobem una balconada just a sobre, i a la seva esquerra. La resta són finestres.

Sobresortint a l'esquerra de la façana, hi ha una terrassa coberta, que en forma d'angle envolta la cantonera del primer pis. El teulat d'aquesta està suportat per grans arcades, en consonància amb les que veiem, sobre la portalada de Sant Menna.

Des de la terrassa, fins al terra, també hi ha un parell d'arcades amb les parets de l'estructura. La finestra del segon pis, que queda per sobre la balconada ara està tapada.

A la part del darrere, hi ha una porta molt més petita, que dona sortida al jardí. Al costat d'aquesta, hi ha el safareig, i a sobre, hi ha un balcó.

La rectoria forma part del Pessebre Vivent de Vilablareix. Al balcó, abans esmentat, alguns anys hi podem veure els soldats romans que protegeixen Herodes. A l'espai que formen les dues arcades de la balconada, s'hi disposa Josep Fuster, o algun quadre de la família de Jesús. Fa anys era la recreació de la cova del Naixement.

Un altre quadre que podem trobar quasi cada any en aquest entorn, és la posada. Si entrem dins, per la porta principal, haurem de baixar un graó. I és que, la planta baixa de la rectoria, queda un pam per

Descobrint Vilablareix

sota del nivell del terra. Aquí, a l'entrada, hi ha el pou que basteix d'aigua. Un xic més endavant, hi ha l'escala que condueix als pisos superiors.

Les habitacions de la planta baixa, s'han usat al llarg dels anys per acollir la catequesi, per guardar material de pessebre, o com a lloc de trobada del grup Rialles.

Aquí també trobem una porta que mena directament al temple, sense tenir que sortir a fora.

Els pisos estan disposats com una antiga masia, amb una gran sala al centre, que s'usa d'espai comú. Les habitacions que donen a la façana són assolellades i lluminoses. A la part del darrere hi fa més fred.

28 - LLAR D'INFANTS

Avui, dedicarem l'espai, a visitar el lloc on comença la formació dels més petits, la Llar d'Infants.

Per arribar-hi haurem d'anar al barri de la Farigola. Si estem circulant per la Carretera de Santa Coloma prendrem el Carrer Mosquerola a la rotonda on hi ha el pàrquing municipal.

Un cop enfilem cap al Riu Güell, trencarem a la dreta al Carrer Pirineus, i a la nostra dreta, veurem ja la Llar d'Infants de la Farigola. El nom coincideix amb el del barri on es situa.

El solar on s'ubica, el primer que trobem després de la vorera del carrer és un aparcament pels cotxes amb el terra d'herba. Un cop l'hem travessat, hi ha la tanca de fusta que guarda el recinte.

A la dreta, hi ha un portal que dona pas a un passadís de formigó, que ens condueix a l'entrada principal de l'edifici. A la nostra dreta, hi ha els patis del Carrer Mosquerola, i a l'esquerra, ens queda l'enorme pati de sorra, on s'hi emplaça l'arbram i l'hort que cuiden els infants amb l'ajuda de les docents.

Descobrint Vilablareix

Prop del portal d'entrada, hi trobarem per Nadal, l'enorme Tió que els ve a visitar per cagar-los regals.

L'edifici està situat al fons de l'espai, i la seva planta és gairebé tan llarga com ampla és el solar. La façana que ens ensenya, està formada per grans vidrieres, que fan que les aules tinguin molta llum.

Aquestes vidrieres es poden obrir, de manera que els alumnes poden sortir des de la seva aula, a un espai exterior delimitat, on poden jugar a l'aire lliure.

Podem observar que hi ha marcats els cursos i que estan disposats, de petits a més grans, començant per la porta d'entrada. Aquesta disposició de les aules, permet que la porta d'accés doni pas a un passadís llarg, situat a cara nord, a la paret oposada a les vidrieres.

Quan entrem per la porta, veurem que a la dreta, hi ha un mur ple de vida, on els diferents cursos, tenen els penjadors, els caixons per les motxilles, i un munt d'espai per penjar els diversos treballs que fan al llarg de l'any i les fotografies que reflexen el dia a dia a la llar.

Descobrint Vilablareix

A l'esquerra, en canvi, hi ha els espais on es duu a terme la docència. Primer, trobem el despatx de la directora, i tot seguit, l'entrada a P0. Després, hi ha les entrades als dos P1 i a les dos entrades a P2, amb els seus despatxos corresponents. Al final del passadís, hi ha el menjador i la cuina.

Totes les aules estan preparades per les necessitats dels alumnes, ja que hem de pensar, que hi mengen, fan la migdiada, s'han de canviar. Els lavabos són molt importants, ja que els agrada molt experimentar amb xocolata, pintar amb les mans, els peus. A més, sovint aprenen la contenció urinària dins d'aquestes quatre parets.

Si teniu oportunitat de visitar-lo, veureu que és un espai ple de vida, amb multitud de colors a les parets i moltes fotografies de cares innocents, enfeïnats amb multituds de tasques i jocs.

Us recomano, però que ho feu un dia, a l'entrada o la sortida de classe, quan el "guirigai" de la canalla us permetrà copsar tota la innocència i alegria que s'hi viu. També, alguna llàgrima.

29 - LA RÀDIO

Avui descobrirem el lloc que fa possible aquest programa, l'estudi de ràdio. Es troba a l'edifici de Can Ballí, a la Plaça del Perelló.

Si ens situem davant la façana, veurem que la paret que ens queda a l'esquerra, i sobresurt una terrassa feta amb rajola al primer pis. Els finestrals que hi donen accés provenen de dins l'estudi.

Entrarem però, per la porta principal. Seguirem escales amunt fins arribar al replà del primer pis. La primera porta que trobem a la nostra dreta dóna l'entrada al rebedor.

Quan entrem, ens n'adonem que el terra de les habitacions hi ha moqueta. Aquesta mesura es pren per evitar sorolls de passos dins de l'estudi. Hem de tenir en compte que tot està pensat per reduir el soroll i evitar distorsions a les gravacions i als programes en directe.

Els panells que separen les diferents estances, també són especials per insonoritzar. La fusta, predomina visualment sobre les parets blanques, i juntament amb la moqueta de tonalitats fosques, dóna un aire formal, però alhora càlid.

Des de la porta d'entrada, veurem una balconera just davant, a l'altre costat d'habitació. A la nostra esquerra, hi ha la paret, que dóna a la façana, on s'exposen sobre un moble llarg i a mitja alçada, alguns aparells de ràdio vells.

Al bell mig del rebedor, hi ha el que en podríem dir, un sofà i una butaca de disseny. Són de color taronja, i la seva forma convida més a gaudir-ne amb la vista que no pas a seure-hi. Acompanyant-los, hi ha una taula de centre blanca, on trobarem una colla d'exemplars de la revista municipal, *La Torratxa*, posats amb cura, un sobre l'altre i ordenats minuciosament.

Si ens girem a la dreta, veurem un passadís central, flanquejat pels panells de l'estudi de gravació a l'esquerra, i el de la sala de control, a la dreta. Aquest, ens porta a un espai tancat per a possibles ampliacions, que ara s'utilitza de magatzem.

Descobrint Vilablareix

L'estudi de gravació disposa d'una gran taula, amb set cadires, tot al voltant, i alguns micròfons a sobre. Els dilluns, però, durant l'emissió del *Micro de Nit*, hi ha parts del programa on falten cadires i micròfons.

La porta d'entrada és just al començament del passadís, i la segueix una ampla vidriera que serveix per comunicar-se visualment amb el centre de control.

El costat oposat de la porta, és on hi ha les dues balconeres que menen a la terrassa exterior. Si sortim al passadís un altre cop, ens trobarem de front, l'espai habilitat per la taula de control. El podrem contemplar perquè una vidriera grossa el guarda.

L'entrada, queda al costat de l'entrada l'estudi, i just entre ambdues, és on se situen els equips de control. Dins la cabina, hi ha un pa-

rell de pantalles d'ordinadors sobre una taula taronja, una cadira amb rodes, i la taula de control, amb tot de botonets, que tan sols els entesos poden remenar, i que són la clau per obtenir una bona sonoritat.

A darrere, hi ha una finestra, que dóna a la terrassa central de l'edifici, construïda sobre el que antigament era el pati on guardaven el carro i el bestiar.

La ràdio és so. Per percebre el sentit d'aquest espai, és recomanable visitar-la un dilluns de 9 a 11 del vespre, quan es pot sentir a les ones, el *Micro de Nit* en directe.

30 - LA CAÇA

Aprofitant que ha començat la temporada de caça, recorrerem alguns dels indrets, freqüentats pels caçadors. El nostre poble, disposa de pocs quilòmetres quadrats, però la diversitat d'habitats que hi trobem, fan que si puguin practicar diferents modalitats de caça.

Per començar, parlarem de l'espècie estrella, el conill. Es pot caçar al pla o a la muntanya. Al pla, el podrem trobar als marges de camps o al riu Marroc. Entremig de verdisses és on està més segur, i sense un bon gos de rastre, segur que no es mourà del cau.

Abans se'n veien molts als camps on ara hi ha el pavelló poliesportiu i als voltants de Can Ciurana del Güell. Per la caça del conill, al bosc, els caçadors s'apleguen per poder envoltar una zona, i els encarregats de fer córrer els conills, sol ser una canilla petita de gossos.

Els boscos del Turó de Sant Roc, i els que queden al límit amb Fornells, són les zones on podrem veure aquest tipus de caça.

El senglar és una presa de grans dimensions, i els caçadors formen colles per organitzar-ne la caça. A Vilablareix, no hi ha colla senglenera.

Quan els pagesos es queixen dels estralls als seus camps, són les colles de Cassà, les encarregades de fer les batudes, al pertànyer al nostre poble, el coto de Cassà de la Selva. De tant en tant, se n'organitza alguna als boscos de darrere St. Menna.

El pla és on corren les perdius. Per tant, és on podrem veure aquesta modalitat. Els caçadors van acompanyats sempre pel seu gos perdiguer, que amb el nas a terra, va serpentejant el terreny, en busca de les aus. És una caça que es pot fer individualment, encara que sovint se sol fer amb parella. Les perdius fan volades curtes quan són descobertes pel gos, i els caçadors que no afinen bé la punteria fan molts quilòmetres al final de la jornada.

El faisà és una altra de les preses dels caçadors. Se'l troba sobretot als

Descobrint Vilablareix

marges amb abundant vegetació, que envolten els camps, i al bosc de ribera del Riu Marroc. És una caça similar a la de la perdiu, tot i que aquest s'enverdisca com un conill, quan l'estan encaçant.

El bosc és on trobem el tudó i la tortura de bosc. El primer, és molt difícil de caçar, perquè quan sent els primers trets de la temporada, vola molt alt en llocs oberts, o s'amaga en les frondositats dels boscos. Tan sols, els caçadors amb més bona punteria, i els pacients que fan l'espera sota d'algun arbre, on hi fan parada, tenen la recompensa d'emportar-se'l cap a casa.

La tórtora és cada cop més escassa. És molt difícil veure-la al municipi. Tot i això, si en tenim alguna oportunitat, serà a l'interior dels boscos de Sant Roc.

Per acabar, presentarem la caça de les espècies que arriben amb el fred. La becada, és l'espècie cinegètica més valorada. En diuen la dama del bosc, perquè és aquí on la trobarem de dia. Silenciosa i audaç, és molt difícil de caçar. Tan sols, amb un bon gos, el caçador la fa córrer, i amb un xic de sort, la pot fer aixecar.

Tot i això, per abatre la presa, s'ha de disparar enmig del bosc, i no sol ser fàcil.

L'altra espècie que arriba amb l'hivern, és el tord. Aquest és perseguit de dia pels volts dels camps de fruiters i els marges dels camps on s'alimenta. Quan el dia s'acaba, però, aquests volen cap als boscos de Sant Roc. És quan comença la caça al pas. Els tords pugen seguint els torrents i el riu Marroc, fins arribar als seus dormidors. Els caçadors es posen al costat d'aquests passos i poden tirar un darrere l'altre, als tords que se'n van cap a dormir.

31 - LA BASSA D'EN PAQUITO

La bassa d'en Paquito és un indret de pas obligatori per tots els que passen la rodalia del Perelló, ja que és una de les dues vies per travessar l'autopista, en aquest cas, per sota.

La bassa, la trobem al costat de ponent, i situada als peus de la passera de l'Estanyolet, que permet el pas d'un costat a l'altre del Riu Marroc. La formació de la bassa, va ser conseqüència de la construcció de la passera durant les obres de l'autopista.

Abans, un parell de meandres formaven el curs del riu. Però, un cop van enllestir el pont, el traçat esdevingué una recta. Ara, amb l'ampliació de l'autopista, l'indret ha canviat sensiblement. De la vegetació que hi havia crescut no en resta quasi gens, i a la desembocadura del rec, que prové de la Massana, han canviat els dos grans tubs circulars, per un sol tub quadrat de formigó. I la rampa que deixa l'aigua a la bassa ha estat empedrada.

A l'altre costat de riu, hi fan arribar el canal de rec per terra, fins a deixar l'aigua al costat de la passera d'aigües amunt. També, hi trobem una enorme llosa, que tapa una caixa de formigó, on s'amaga la maquinària que fa possible el pas del col·lector que ve d'Aiguaviva, per sota el riu Marroc.

Descobrint Vilablareix

Recordo veure de xic, la mainadassa que hi anava a pescar crancs de riu, o algun pescador de canya, que intentava agafar barbs i bagres que hi feien vida. Precisament, el nom li ve d'un pescador, que hi anava molt sovint: En Paquito.

Anys més tard, el riu es degradà de mica en mica, els barbs i les bagres, van deixar pas a les carpes. La bassa va convertir-se en una mena de fossa sèptica, amb l'aigua negra com el carbó, i la superfície plena d'escuma.

La causa d'aquesta degradació la trobàvem al Polígon de Mas Aliu, que sense trencament previ de depuració, abocava les seves aigües brutes al Riu Marroc. Per sort, fa uns anys, hi van posar remei. El col·lector que s'hi va construir condueix les aigües brutes cap a la depuradora de Campdorà.

De vegades, veig en somnis, una bassa resplendent amb l'aigua clara i neta corrent cap al Perelló, amb un entorn frondós i verd, amb tot de branques penjant per intentar refrescar-se, i amb un munt de peixos nedant amunt i avall. Ja sé que tan sols és un somni, però espero que amb el temps es faci realitat!

32 - ELS BOSCOS

Avui, a *Descobrint Vilablareix*, els boscos. Tal com passa a la resta de pobles de comarca, el bosc més comú a Vilablareix, és l'alzinar, la forma vegetal pròpia de la terra baixa de les nostres comarques.

L'alzinar és un bosc on domina l'alzina, arbre de fullatge verd fosc, que se sol fer barrejat amb pins. En el nostre cas, amb pi pinyer o de llei i alpinastre. També dit pi marítim. Més rarament es poden trobar repoblacions d'altres coníferes, com ara cedres, al sector de les Xapes.

L'alzinar amb pins, l'hem de considerar un bosc mixt, format per l'acció humana, i per tant, existirà mentre continui la intervenció. Efectivament, si observem atentament aquests boscos veurem que de pins petits, n'hi ha ben pocs. Però, en canvi, són plens de plançons d'alzines i altres espècies menys freqüents, com ara el ginebró, la cervera o el roure, tan comú a la plana.

Per què es dona aquesta situació? Els pins són arbres de creixement ràpid, que donen fusta d'una certa qualitat, i per això, des d'antic, han estat plantats per l'home. Es tracta d'espècies que els cal molta llum, tan perquè els pinyons germinin com perquè creixin els plançons. De manera que només podran viure si el bosc és esclarissat.

Com que actualment els nostres boscos tornen a ser molt densos, perquè ningú els estassa, no hi entra el bestiar a pasturar, i tampoc, hem tingut incendis importants de fa molts anys, on els pins ens surten perjudicats.

Només en veiem de vells, i en canvi, són afavorits els arbres que porten l'ombra, si més no, quan són joves, com ara el roure o l'alzina mateix, i també les restes d'espècies arbustives pròpies del bosc d'alzinar.

En definitiva, doncs, el bosc recupera l'estat previ a la intervenció humana. És dens i ombrívol, a causa de la gran quantitat d'espècies arbustives i enfiladisses que fan difícil endinsar-s'hi. Aquest estat, és especialment visible, a les obagues i fondalades, on la major humitat existent afavoreix a les alzines i els roures, en detriment dels pins.

Descobrint Vilablareix

Al municipi no hi ha pas cap retall important de surera. Els pocs suros que hi veiem, deuen haver estat plantats en altre temps, quan l'explotació de la seva escorça era més freqüent.

Ara, però, aquests retalls no deixen de ser boscos mixtos d'alzines i suros, que amb el pas dels anys es convertiran en alzinar.

Les rouredes: Al pla, com ja hem dit anteriorment, els retalls de bosc que encara podem trobar, són restes de roureda, molt malmesa, i barrejada amb alzines i pins, o altres espècies caducifòlies, com ara l'hom.

Per comparació amb el que hem vist, en altres punts de la comarca, sabem que el pla de Girona i Salt, igualment que el de la Selva, abans de l'ocupació humana, l'han reduïda a una mínima expressió. Actualment, només en veiem alguns poblaments prop de Can Muxach, i del bosc dels Deu Roures.

El bosc de ribera: Resseguint, les diverses rieres i torrents, trobem encara un altre tipus de bosc, la barneda. És la comunitat vegetal pròpia dels nostres cursos fluvials. A més dels verms, hi creixen també, gatlles, especialment a les capçaleres; pollancre, avellaners, i rovinies, les acàcies, i els plàtans, arbres estesos arran de la tala dels verms. Abundosos, sobretot quan el curs travessa el pla.

Tal com hem explicat per l'alzinar, l'esclarissament de la barneda, afavoreix la presència d'altres espècies de ribera, que tendiran a desaparèixer, quan es torni a constituir com a bosc dens.

Aquesta informació, ha estat extreta de la revista *Lloc de Trobada*, concretament d'un article del Sr. Lluís Vilà i Saiz, biòleg i professor de la Universitat de Girona.

33 - CAN XAPES

Ja fa dies que hem entrat a la tardor, encara que fins fa poc, el temps no ens ho mostrava pas. Recorrerem un indret molt bonic durant totes les estacions, però sobretot, en aquesta.

Per arribar-hi, prendrem el camí dels Deus Roures, fins arribar a la granja d'en Muxach. Un cop allí, seguirem el camí que continua a la dreta, cap al pont del Molí. Quan entrem al bosc, segurament podrem observar-hi alguns bolets en els marges del camí. Hem de tenir present que quasi sempre són espècies, sense interès culinari, o fins i tot, tòxiques.

Seguim baixant cap al riu, i un cop hem creuat el pont, passarem enmig de camps un tros, fins tornar a recer del bosc. Aquí, trobem el nostre protagonista: el Camí de les Xapes.

Deixem el camí que mena al mas, i prenem el camí esmentat a la nostra esquerra. En el tram inicial, aquest transita entre un prat estret i els inicis del turó de Sant Roc. Al costat del prat, té un pendent suau, que baixa en direcció al riu. En canvi, al costat dret, enfila més pronunciadament i el podem considerar en certs punts, un marge.

Aquí, les alzines i el seu sotabosc, creixen desafiant el pendent. S'hi veuen passos sense vegetació, que són originats pel pas del ramat quan torna de pasturar i puja pel dret a l'estable. Quan s'acaba el prat, s'inicia a la nostra esquerra, el bosc de ribera que acompanya el Marroc al llarg del seu recorregut.

El camí fa un tomb a l'esquerra, amb una lleugera baixada, i se'ns presenta una llarga recta. En començar aquest tram, podem sentir el soroll d'un raig d'aigua que cau en un doll. És l'aigua que s'escola per la Resclosa i continua el seu curs riu avall. Tan sols, en època de molta sequera, passarem acompanyats del silenci.

El bosc de ribera deixa la seva empremta, en forma de catifes de tons groguencs, vermells, ocres, marrons... durant tot el tros que el riu acompanya el camí. La vegetació esclarissada deixa entreveure el

Descobrint Vilablareix

Marroc, encara que si no ha plogut recentment, veure-hi l'aigua és una raresa.

A l'altre costat del riu, ja dins el terme d'Aiguaviva, el pendent és tan o més pronunciat que el marge que ens acompanya a la nostra dreta. Això fa d'aquest tros, un lloc obac i humit. Però alhora el fa un lloc magnífic per veure-hi volar infinitat d'ocells, que van d'un marge a l'altre. Quan ens acostem al paratge conegut per la raconada d'en Corbo, el camí gira a la dreta, formant una corba rodona, que ens dirigeix altre cop cap a la Resclosa. Aquí és on comença la pujada de les Xapes, coneguda sobretot pels corredors de la cursa de Sant Roc, ja que és el tram més dur que han de travessar.

Ara, ja hem deixat el riu, i evidentment el bosc de ribera. Passem enmig d'alzines i d'algun pi, enfilant-nos sense parar. El camí va serpentejant per poder vèncer la forta pendent i descriu quatre amplis girs, abans no inicia l'última recta, la més dura, ja que és la més llarga i la que encara més directament el desnivell. Quan arribem dalt però, ens espera la bonica pineda de Can Xapes.

34 - CAMÍ FLUVIAL

El passat dissabte 12 de novembre es va inaugurar el camí fluvial que segueix el Riu Marroc. Farem un tomb seguint el seu trajecte.

L'inici de l'itinerari el trobem a la Plaça del Perelló, just sota el porxo que hi ha davant de Can Ballí. Allí, hi ha instal·lat el primer plafó informatiu del recorregut, i del que hi podrem observar.

Un cop llegit, prendrem el camí del Molí de Salt i el deixarem tot seguit, per continuar per la travessera del Marroc. Quan arribem al Carrer Marroc, l'hem de creuar per seguir pel carril bici, en direcció al pavelló esportiu i continuar fins al pont que travessa el riu. Aquí, podrem informar-nos més tot llegint el segon plafó informatiu.

Quan hem creuat per la passera, prenem el camí de terra que acompanya el Marroc, en direcció sud-oest. Si observem les aigües, veurem que caminem a contracorrent del riu. El trajecte és planer i ample, fins que hem passat a Can Mascreus Nou. Allí, podem seguir pel mateix camí que anem, però el recorregut del camí fluvial s'endinsa al bosc per un corriol paral·lel.

Descobrint Vilablareix

Un cop travessat el bosc, tornem a sortir al camí inicial, i prendrem la baixada que ens portarà a passar per sota l'autopista. Quan sortim a l'altre costat de pont, ens trobem a la bassa d'en Paquito. A l'esquerra, un cop travessat el pont de l'Estanyolet, podem tornar al poble, passant pel Regal, o seguir, tota vora d'autopista fins que el camí ens porti al límit amb Aiguaviva, on un cop travessada la Carretera de Vilablareix, ens trobarem amb el carril bici.

Si en canvi, seguim el camí ampla que fa pujada, ens trobarem que anem a Can Castellà. Just al costat esquerre, veurem uns pals de fusta, que impedeixen el pas de vehicles, i que són l'entrada al nou camí fluvial.

Aquí, el terra denota l'antiga presència de sotabosc i circulem pel que sembla un corriol ample, amb suaus girs, que més o menys, resseguixen els meandres que formen el Marroc. Quan arribem a la fi del prat de Can Castellà, trobem el tercer plafó informatiu.

Quan continuem, hem de travessar el riu mitjançant unes pilones de formigó instal·lades per aquest fi. Ara, ens trobem envoltats de bosc de ribera, i si la vegetació no està ufanosa, podem veure el riu en tot aquest tram. Uns centenars de metres més enllà, arribem a una clariana que es descobreix el canal de rec, que passa per sobre el riu.

A l'esquerra, hi ha un esvoranc causat per les pluges i l'antiga cloaca que provenia del Polígon Mas Aliu. Per sortejar-lo, hi ha una bonica passera, feta amb les acàcies que van talar durant la construcció del camí.

Quan l'hem creuat, tornem a entrar dins del bosc de ribera i ens acompanyaran magnífics exemplars de plàtans fins a travessar altre cop el riu.

Un cop creuat, entrem en una zona replantada de nou. Podem veure multitud de plançons que esperen, algun dia, arribar a ser arbres. Durant la construcció de l'itinerari, s'aprofità per fer neteja d'espècies considerades no autòctones, com el cas de l'acàcia. Tot i que, hi

Descobrint Vilablareix

havia exemplars que arribaven al centenar d'anys. En aquesta zona, situada en terres de Can Muxach, o el Mas Marroc, l'acàcia era omnipresent.

Baixem un suau pendent i ens tornem a trobar amb unes pilones, que ens permetran tornar a travessar el riu per última vegada. Ens podem dirigir cap un pendent dret, el més fort del recorregut, que mena el final del camí.

Des de dalt, podem albirar Can Muxach i Can Soy. També conegut per Can Ollé. La vegetació aquí dalt no és de ribera, sinó que ens trobem envoltats d'alzines i de pins. Amb un xic de sort, podem veure algun esquirolo que saltironeja per les capçades dels arbres.

Per arribar a la fi, baixarem un pendent similar a l'anterior per arribar la Carretera de Vilablareix. Aquí, trobem el quart panell informatiu. Hi ha un cinquè panell, que està situat al Pont del Molí, que ens assenyala fins on ha d'arribar el recorregut en el futur.

Ara, però, podem creuar la carretera, i entrar al carril bici per tornar cap al Perelló.

Descobrint Vilablareix

35 - MIRANT AL NORD

Iniciem un seguit de programes on descriurem el paisatge que trobem si ens situem mirant cap als vuit punts de la Rosa dels Vents. Per tenir la millor vista possible, ens hem de situar en un lloc ben alt. Com per exemple, algun dels ponts que permeten travessar l'autopista per sobre.

Per prendre la direcció correcta, haurem de menester una brúixola o bona orientació. Avui, gaudirem del paisatge que ens queda al nord, en direcció al vent que troben a faltar els empordanesos quan marxen de la seva terra: la tramuntana.

Just davant nostre, trobem els camps de Can Camós, que arriben fins la sortida de l'autopista. Representa una barrera visual per observar la resta de territori de Vilablareix, que llinda amb Salt. Tot i així, podem observar unes puntes de xiprers, que ens assenyalen la localització de la granja d'en Nadal i just a la seva esquerra, hi ha Can Mas Pi del Pla.

Si girem la vista un xic més cap a la mateixa direcció, distingirem la gran edificació comercial oberta recentment, als límits amb Salt. Si en canvi, dirigim la mirada en sentit contrari, hi trobem les cabines de cobrament de l'autopista, fàcilment identificables pel color taronja de la coberta que les protegeix.

Més enrere, trobem una multitud de pisos, situats al poble de Salt, responsables quan arriba la nit, de gaudir d'un horitzó il·luminat, dins la negra nit. Més enrere, queda el Ter, i un cop, l'hem creuat els pobles de Sant Gregori i Canet d'Adri.

Aquests, però, queden amagats darrere la silueta de Salt.

Els vessants que comencem al marge oest del Ter, es van enfilant amunt i amunt, fins arribar al punt més alt de Rocacorba. Aquesta muntanya, de 1000 i escaig metres, és reconeguda pel parell d'enormes antenes, que s'encarreguen de transmetre els senyals dels mitjans de comunicació.

Descobrint Vilablareix

Amb uns potents binocles, podem observar el santuari de la Mare de Déu de Rocacorba, que vigila les planes del Gironès, el Pla de l'Estany i l'Empordà. Si en seguim el contorn descendent cap a l'est, al costat de Marina, trobarem Sant Medir, que queda sobre Taialà. Després anirem trobant tots els cims de la serra de la Mota, que separa l'entorn de Girona i el de Banyoles.

Si tornem a prendre, el cim de Rocacorba com a referència i seguim el costat oposat, en direcció oest, veurem una bonica muntanya de formes arrodonides, just davant seu. És a dir, més a prop nostre. Aquesta és Sant Grau, que se situa entre el Ter, Sant Gregori, i Constantins. Per qui no conegui aquest últim, és un poble pertanyent al municipi de Sant Gregori, però situat a les proximitats de Bonmatí i Vilanna.

La muntanya de Sant Grau, és molt coneguda a Vilablareix i les rodalies pels practicants de BTT i de moto de muntanya, ja que es troba relativament a prop, si es travessa el Ter per la pilastra.

Pel pròxim programa, us emplacem a contemplar el paisatge, situat al nord-est.

36 - MIRANT AL NORD-EST

Avui gaudirem del paisatge que ens queda al nord-est, en direcció a la bonica ciutat de Girona. Començarem la descripció on ho vam deixar en el programa anterior, la Serra de la Mota.

Si l'anem seguint, veiem que va descendint a mesura que anem girant la vista cap a la dreta. Arriba un punt, on a l'horitzó, es perd el rastre de vegetació un moment, per tornar a començar tot seguit, amb pendent oposat.

Són els primers contraforts de les Gavarres, que van pujant i pujant, fins arribar al cim, on es troba la Mare de Déu dels Àngels. Aquest santuari, té una particularitat que el fa visible des de molts dels punts del territori, pel seu color blanc.

Les diverses carreteres que creuen l'autopista en el nostre municipi, tenen un tret comú, gràcies a la corba que descriu la via, quan la creuem d'oest a est, és a dir, quan ens dirigim cap a Girona, ens trobarem quan arribem damunt els ponts, el santuari davant els nostres ulls, lluny en la distància, però, just enfront al nostre recorregut. Aquesta visió encara és mes accentuada quan el sol de la tarda li dóna encara més lluminositat.

Els dos vessants de la muntanya abans descrits, emmarquen el pas natural que ha forjat el Riu Ter. Per allí, ho han aprofitat per fer-hi passar totes les infraestructures que connecten el sud i el nord.

Al costat oest, hi ha el castell de Sant Julià, que vigila des dels cims el pas, i al costat de les Gavarres, hi trobem el castell de Sant Miquel, amb la torre de comunicacions que hi van bastir els francesos.

Als seus peus, la ciutat de Girona, sembla voler mostrar-se a la contrada, amb la bonica silueta que conformen la Catedral i Sant Fèlix.

La seva situació privilegiada ens permet observar-les des de diferents llocs del municipi. Podem fer-ho des de qualsevol punt del Turó de Sant Roc, on la vegetació ens permet gaudir de la contemplació,

Descobrint Vilablareix

sobretot des dels voltants de Cal Curt, a sobre el cementiri i Can Castanyer, davant del Mas Monner.

Per mi però, el lloc amb més encant per fruitir d'aquest paisatge és el pati del Mas Pi, on el marc quadrat de pedra, que recorda on hi havia l'antiga entrada al mas des del pla, enquadra aquest indret de la ciutat, situant la Catedral, just el centre de l'escena.

A més, el terra de rajols, gastats pel batre, ens acosta un xic més a la història, que acompanya les pedres tan ben posades d'aquests monuments.

37 - MIRANT A L'EST

Després de descriure el paisatge de Gregal, avui dirigirem la vista, en direcció llevant. A primer cop d'ull, el que veurem a l'horitzó, serà el cor de les Gavarres.

Recordarem, que ens havíem quedat al santuari de la Mare de Déu dels Àngels. Des d'aquí, si girem la vista cap a la nostra dreta, els cims que anirem trobant, no divergeixen gaire a la seva alçada. Són els boscos que envolten Sant Mateu de Montnegre i Santa Àgata, fins arribar als Metges.

Darrere d'aquestes muntanyes, s'amaga l'Empordà, en poblacions importants, com la Bisbal o Calonge, molt lligades aquesta massa forestal. També hi trobem un element que condiona molt el clima: el mar. Els núvols que vénen d'aquesta direcció tot sovint porten pluja. En dona fe el nom dels temporals que porten més aigua: les llevantades.

Als seus peus, hi trobem Palol d'Onyar i Quart. Aquests però, ens queden amagats per la presència dels turons de Palau. D'aquests, en destaca la silueta del campanar de Sant Miquel de Palau i alguns dels masos que l'acompanyen. Entremig, multitud de pisos i cases que emblanquinen els vessants d'aquests turons.

Recordarem que abans de la construcció de la línia ferrea, Palau i Vilablareix, estaven molt ben comunicats, tant en infraestructures com a nivell social i cultural.

Si ens plantem als marges del Riu Güell, i anem caminant en direcció Aiguaviva, anirem trobant grans masos, molt propers al nostre territori, com la Torre Bonica, la Samsona, o la Torre del Bach. També hi veurem una de les siluetes típiques de Girona, el popularment anomenat pirulí.

Aquesta torre de comunicacions, instal·lada sobre els barris de Vila-roja i Font de la Pólvora, disposa d'una situació privilegiada, que la

Descobrint Vilablareix

fa omnipresent, a quasi tot l'entorn de la ciutat. Les terres de Vilablareix, no en són pas l'excepció.

Si ens situem ja dins el nostre territori, el barri de La Farigola és el que està situat a llevant. La seva orografia té forma de turonet. Des de la Carretera de Santa Coloma, té un suau pendent ascendent, fins arribar al Camí de la Farigola, l'antic camí de Vilobí. Aquest, marca una cresta des de Can Vilaró, fins a Can Pere Màrtir, passant per Can Gruart.

A la pendent propera al Perelló, hi veurem majoritàriament cases. En canvi, a la pendent que ens queda, amagada i propera a Palau, s'hi troben les indústries del polígon industrial. Aquí, també hi ha, enmig de les empreses, el Mas Raset.

38 - MIRANT AL SUD-EST

Avui ens toca dirigir la mirada vers al sud-est. Si ens mirem la Rosa dels Vents, veurem que el vent que bufa d'aquesta direcció s'anomena xaloc.

Per poder observar bé el paisatge, ens haurem de situar en un lloc ben alt, el Puig de Sant Roc. A l'horitzó, marcarem amb unes fites imaginàries el quadre a observar.

La fita que ens delimitarà a l'esquerra, la situarem als vessants de les Gavarres, més propers al mar. Més o menys, a l'alçada de Romanyà. La fita, que ens donarà el límit per la nostra dreta, la situarem al poble de Llagostera. Enmig, ens queden tot un seguit de terres, que se situen a banda i banda de la carretera de Sant Feliu de Guíxols, que marca un eix que segueix la direcció que avui contemplem.

Els pobles que queden situats en aquest terreny, són Llambilles, Fornells de la Selva i Cassà de la Selva. Aquests dos últims es troben a la comarca del Gironès, tot i que la seva denominació ens pugui fer confondre.

Cassà, és el que situarem primer, pel seu gran tamany i per la seva situació, ja que es troba al bell mig del recorregut. Veurem que les Gavarres, gairebé l'engoleixen pel costat esquerre. I és que la població està estretament lligada al massís per mitjà de les seves indústries sureres. A l'altre costat, la plana de la Selva, li obra els braços.

Llambilles es troba a prop de les Gavarres com Cassà. L'hi passa la carretera de Sant Feliu, pel bell mig, com ho feia, fins fa poc, a l'altre municipi. Tot i això, és un poble més petit i acollidor.

Ja més lluny, just on les Gavarres, donen pas al Massís de Cadiretes, hi podrem observar un poble situat al cim d'un turó: Llagostera. Està situat just abans d'entrar a la Vall del Daró, per la baixada de la Lou. Darrere seu, hi podem observar els cims dels Carcaixells i Pedralta.

Descobrint Vilablareix

El poble de Fornells, queda amagat pel Puig de Palau. Si dirigim la vista més a prop, abans de creuar la via ferrea, hi trobem la nova urbanització de Can Pere Màrtir. Aquesta està situada on abans hi havia els masos de Can Deulofeu, Can Ciurana del Güell, Can Gruart, i el mateix Can Pere Màrtir, que dóna nom a l'urbanització.

Enmig dels carrers, s'hi distingeixen les dues últimes masies que s'han conservat. La primera, s'ha convertit en un espai cultural i la segona, ha quedat abandonada a l'espera que algú la vulgui restaurar.

Al centre de l'urbanització hi veiem també una franja de vegetació, que és la zona verda que separa el sector industrial del d'habitatges. Aquest espai no és pas nou, sinó que s'ha conservat el pas del Riu Güell i la seva vegetació de ribera per la configuració del nou parc.

39 - PESSEBRE VIVENT

El proper dilluns celebrarem Sant Esteve, tradicionalment dia de canelons a taula. A Vilablareix, la sobretaula dóna pas al concert de Nadal a l'església, i tot seguit, a una nova edició del Pessebre Vivent.

Aquesta representació de la vida de Jesús s'escenifica als voltants de l'església de Sant Menna. Els primers quadres que veurem són els de davant de la façana de l'església. Aquí, s'aprofita el balcó de sobre la portalada i l'espai de sota la terrassa de la rectoria per muntar-hi escenes.

A la dreta de la façana, hi trobem Cal Campaner que, juntament amb el camp que té darrere, forma part del recorregut del Pessebre.

Enmig de les dues construccions hi ha l'inici del camí que mena a Can Castanyer, que en el seu tram inicial, ressegueix el mur que tanca el pati de l'església. En la representació s'usa per enllaçar els quadres de Cal Campaner amb el propi pati.

Quan arriba l'hora de deixar el camí, podrem observar la clàssica escena de l'anunci als pastors, a la nostra dreta. L'esvoranc on se situa, forma part del barranc de Can Castanyer.

Deixant el camí per endinsar-nos en un corriol obert, enmig d'un canyer. Aquest ens menarà al marge d'un rec que conflueix amb el barranc per mitjà d'un pont, per sobre del qual passa el camí que hem abandonat. Sota aquest pont els quadres que s'hi munten prenen un caire especial.

Descobrint Vilablareix

Si seguim endavant, arribarem a una escala de fusta, que ens permetrà pujar fins al pati de l'església. Aquí és on es troben la majoria d'escenes del Pessebre. El recorregut rodeja el pati per posar-se a recer dels murs del temple.

La porta d'accés al pati, des de la rectoria, i el safareig del seu costat, són aprofitats per posar-hi quadres d'interior, com buscant posada, el Rei Herodes... Més endavant, trobem una raconada que creen les parets de la rectoria, i tot seguit, el garatge, on també s'aprofita per posar-hi escenes d'interior.

Uns passos més enllà, sortim altre cop al davant de l'església, pel seu costat esquerre, per acabar el recorregut d'aquest bonic Pessebre.

Des de l'espai, *Descobrint Vilablareix* volem desitjar-vos un Bon Nadal, i animar-vos a visitar la 37a edició del Pessebre Vivent, que se celebrarà el dia 26 de desembre, a les 6 de la tarda.

...era el Nadal de 2011